Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРЛАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«С В Е Т») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 21 январь, 1978 шу. ● № 9 (5832). ● Мах 2 кеп.

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ!

КПСС обкома бюро, Нохч-ГІалгІай Министрий Совет, облсовпроф, ВЛКСМ обком хьежай хьайбай продукташ дукхагІа яхарен йохкарен духьа 1977 шера йоаржаяь хиннача социалистически яхьа итогашка.

Котьяьннараш а лаьрхІа, республикански газеташ тІа хьадийллача Сийлен улга тІа яьхай:

РАЙОНАШ:

ГРОЗНЕНСКИ,

яхье хьалхара моттиг яккхарах. Цунна хьожаяьй КПСС обкомен, Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советен, облсовпрофен, ВЛКСМ обкомен карара кара тела ЦІе байракх, ахчан совгІат деннад 1500 сом.

Хьайбай продуктивность лакхъелга Іалаш а деш, районо кхоачашъяьй паччахьалкхен планаш (тІатеха хинна задани а лоархІаш) дулх дохкара — 104 процент, шура — 114, фуаш — 104, тха дохкара — 123 процент. Паччахьалкхенга дулх дохкара боарам лакхбеннаб 1976 шераца нийсбича — 45 процент, шура — 12, фуаш дохкара боарам — 6 процент.

ШАЛИНСКИ,

шоллагІа моттиг яккхарах. Цунна деннад 1000 сом ахчан совгІат.

Хьайбай продуктивность лакхъелга Іалаш а деш, районо кхоачашъяьй паччахьалкхен планаш (тІатеха хинна задани а лоархІаш), дулх дохкара — 101 процент, шура — 115, фуаш — 130, тха дохкара — 143 процент. Паччахьалкхенга дулх дохкара боарам лакхбеннаб 1976 шераца нийсбича — 12 процент, шура — 13, фуаш дохкара боарам — 2-зза.

БОАХАМАШ:

«Красный пахарь» яха колхоз, Шелковской район;

«Атагинский» совхоз, Грозненски район,

яхье хьалхара моттигаш яхарах, хІаранена 800 сом ахчан совгІаташ а луш;

«Притеречный» совхоз, Наурски район;

«Верхненаурский» совхоз, Надтеречни район;

Ленина цІерагІа колхоз, Шелковской район,

шоллагІа моттигаш яхарах, хІаранена 500 сом ахчан совгІаташ а луш:

ФЕРМАШИ БРИГАДАШИ

«Путь к коммунизму» яхача колхоза шурий ферма, Шелковской район;

«Гудермесский» совхоза № 1 йола шурий ферма;

хьалхара моттигаш яхарах, хІаранена 500 сом ахчан совгІат а луш;

«Горец» яхача совхоза № 2 йола шурий ферма, Урус-Мартановски район;

«Гикаловское» ОПХ шурий ферма, Грозненски район;

«Искра» яхача совхоза шурий ферма, Шалински район;

«Юбилейный» совхоза шурий ферма, Грозненски район;

«Шалинский» совхоза хьакхарчий ферма;

«Терский» совхоза жа Іуй бригада, Наурски район (воккхагІвола жа Іу н. Алиев Н.);

«Минеральный» совхоза жа Іуй бригада, Надтеречни район (воккхагІвола жа Іу н. Шуаипов Т.);

ЦІеча Эскара цІерагІча колхоза жа Іуй бригада, Сунженски район (воккхагІвола жа Іу н. Шайхаев С.);

шоллагІа моттигаш яхарах, хІаранена 300 сом ахчан совгІат а луш.

ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШ

хьалхара моттигаш яхарах салаІа баха мах боацаш совгІата путевкаш а луш;

Астамирова М. — «Путь к коммунизму» яхача колхоза доярка, Снуженски район;

Бойко А. — «Гудермесский» совхоза хьакхарч лелаер;

Картоева А. — «Советский» совхоза доярка, Малгобекски район;

Лабазанова Х. — «Россия» яхача колхоза доярка, Наурски район;

Магомедов В. — «Красный пахарь» яхача колхоза воккхагІвола жа Іу, Шелковской район;

Моисеева А. — «Путь к коммунизму» яхача колхоза доярка, Шелковской район;

Остроущенко В. — «Ермоловский» котамий совхоза котамаш лелаер, Грозненски район;

Умхаджиева М. — «Горец» совхоза доярка Урус-Мартановски район;

Хажбахмадова З. — «Юбилейный» совхоза доярка Грозненски район;

Чагаева С. — «Гикаловское» ОПХ доярка, Грозненски район.

ШоллагІа моттигаш яхарах, мах боацаш туристически путевкаш а луш:

Аменкоев А. — «Шелковский» племзавода воккхагІвола жа Іу, Шелковской район;

Арчакова Д. — «40 лет Октября» яхача совхоза Іаьсий леладер, Назрановски район;

Базилевская З. — «Шалинский» совхоза хьакхарч лелаер;

Бахмадов М. — ГІ. Ахриева цІерагІча совхоза воккхагІвола жа Іу, Малгобекски район;

Вараева Д. — Орджоникидзе цІерагІча колхоза Іаьсий леладер, Ведenски район;

Докуева Т. — «Молочный № 2» яхача совхоза Іаьсий леладер, Грозненски район;

Джабраилов М. — «Лермонтовский» совхоза техник-осеменатор, Ачхой-Мартановски район;

Джамбулатова Н. — «Куларинский» совхоза доярка, Грозненски район;

Душиева З. — «Коминтерн» колхоза доярка, Шелковской район;

Исраилова К. — «Южный» совхоза доярка, Шалински район;

Кусаев Г. — Калинина цІерагІча колхоза скотник, Ножай-Юртовски район;

Магомедова С. — Ленина цІерагІча колхоза доярка, Шелковской район;

Мадаева М. — «Верхненаурский» совхоза доярка, Надтеречни район;

Митаев З. — Кирова цІерагІча колхоза скотник, Советски район;

Самбиева Б. — «Урус-Мартановский» совхоза доярка; Урус-Мартановски район;

Самокрутова Е. — Ленина цІерагІча колхоза доярка, Наурски район;

Сигаури З. — «Бамутский» совхоза доярка, Ачхой-Мартановски район;

Умарова В. — «Джалка» яхача совхоза доярка, Шалински район;

Хамдулаева А. — «Кавказ» яхача котамий фабрика котамаш лелаер, Шалински район;

Цуберо М. — ЦІеча Эскара цІерагІча колхоза доярка, Сунженски район.

ДАЬХЕННА—ТХА ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ!

Толамий наькъагІа

Селхан М. Ю. Лермонтова цІерагІча театре Грозненски района партийно - боахама актива собрани хилар. Цун балха повестка керттера дош да: «КПСС ЦК декабрьски Пленума решенешцеи, «1978 шера план кхоачаш а тІеххкхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаярей производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьа лоаттабу къовсам чІоагІбареи хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски организацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаьча Письмоцеи дувзаденна района къахьегамхошта хьалхашка латта декхараш».

КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара нов. А. И. Воронкина собрани хьайийллачул тІехьагІа, КПСС обкома бюрои Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Советеи цІерагІа активе къамаьл даьча республика Министрий Совета хьалхарча заместитела нов. С. Н. Кожуховске дийцар республика районашта юкъе юртбоахама продукташ яхарей йохкарей балха хьалхара моттиг яьккхача Грозненски района къахьегамхой толамех, пятилетка кхоалагІча шера царна хьалхашка латтача декхарех.

Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхача района цо елар КПСС обкома бюрои, Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Советеи, облсовпрофеи, ВЛКСМ обкомеи цІерагІа карара кара тела ЦІе байракх.

Собране балха повестка дешах доклад йир парте Грозненски райкома хьалхарча секретара нов. А. И. Воронкина. Пренеех къамаьлаш дир юртбоахама производстве хьалхалаттараша, партийни а боахама а болхлоша.

Актива собране пятилетка кхоалагІча шера керда социалистически декхараш тІайийцар.

«Красный молот» завода ерригача цехашкарча, производственни участкашкарча берригача болхлоша, инженерно-технически болхлоша чІоагІа уйла тІаяхийта укх деношка Іомадеш да КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольскии организацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаь Письмо. Из болх дика лел № 16 йолча цехе. Делкъийга салоІача хана е болх дІаболабалехьа из лоархІаме документ дІадовзийташ хул цеха комсомольски организаце секретарь Мажаева Разият.

СУРТА ТІА: болхлошта КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо дешаш я Р. Мажаева.

И. ПЛИЕВА сурт.

ВАЙ ДЕЗАГІА ДОЛА ГІУЛАКХ

«Старогрознефть» НГДУ Александр Моисеевич Базилевске кулгалдеча 3-ча коллективо чІоагІа къоабалдаь тІайийцар «1978 шера план кхоачаш а тІеххкхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаярей производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьа лоаттабу къовсам чІоагІбарей хьакъехьа» яздаь КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо.

Мехкдаьтта доахараша юбилейни шера къьнача скважинашкара планал совгІа 7215 тонн яьккхай шера планагІенашоаш тІайийцача доккхийча декхарашкеи диллача 1400 тонн мара йоацача.

Дика ла пар гІулакх укх кердача шера а. Укх бетта дукхъал 16 дени буси цар Даьхен резервуарашка 16 эзар тонн мехкдаьтта деттад, цу даькъе 320 тонн планал совгІа а йолаш. Къаьстта дика къахьег инженер - технолог Юрий Ковалев волча Старогрозненски звено мехкдаьттахоша. Иштта дика болх беш ба Багаев Салман, Гелаева Арубика, Чернецкая Валентина, Кайдалов Аркадий, иштта кхы дукхабараш.

Политинформатора Шевченкос Письмох лаьца деча къамаьлага ла а дийга, воккхагІволча оператора Багаев Салмана аьлар: «Из Письмо, вайга яздича санна да, цудухьа кулгаш вІашка па дохкаш къахьегарга вай — из хургда парте вай, мехкдаьтта доахарий, еча йоаххонна лу жоп.

А. ТИЩЕНКО.

ДИКА ХОАМАШ

Къахьегама толамашца жоп лу «1978 шера план кхоачаш а тІеххкхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаярей производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьа лоаттабу къовсам чІоагІбарей хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски организацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаьча Письмона бурув тохара балхий Горячеводски управлене мастера В. Конькова бригада коллективо.

Ханал 14 ди хьалха шоай январь бетта план кхоачашъярах хоам баьб бурувдеттараша.

Проектин кІоаргал 5000 метр долча «Червленная» яхача моттиге буруа тохаш йолча цу бригада 18 январь тІаккхоачаш 470 метр бурув техад, цох бетта планал совгІа техар 15 метр а долаш. Январь бовлехьа кхы а 200 метр бурув тоха лаьрхІад хьинар долча коллективо.

Денгара денга шерагІа яржаш латт бригада сменашта юкъера социалистически яхь. Кхычарна хьокхам телаш къахьег Е. Ивахтенкос, М. Николаева, бурувдеттарий гІончаша, А. Махмудова, слесара В. Мадаева, дукха кхыбараша.

* * *

Укх шера хьалхашка латта декхараш кхоачашдара шерагІа социалистически яхь йоаржаяра советски къахьегамхой тІахьехаш долча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмос къахьегамеи политически хьинар айдаь къахьег «Грознефтегаз» яхача управлене коммунист Гершанович керте латтача № 2 йолча газ чакхйоахача цеха коллективо. Пятилетка хьалхарча кхаь шера план 7 октябре кхоачашъе аьнна шоаш тІайийна декхар кхоачашдара коллективо дІабахача ах бетта боккха гІа баьккхаб: январь бетта 15 дийнахьа алхха планал совгІа даьккха газови бензин дукха хІама па эшшаш 60 тонн да. ХІаьта бутт болабелча денз дерригa даьккхар 3.5 эзар тонн гаргга да.

Шоай декхараш кхычарна хьокхам телаш кхоачашду компрессорий машинисташа С. Усманова, Д. Дибигова, компрессорий наладчикаша И. Мельника, Н. Кудряшова, кочегара С. Муравлевас, П. Малюшенкос, механика Г. Горске, кхычар.

Х. ХАНОВ.

ІА—ФЕРМАШКА

«1978 шера план кхоачаш а тІеххкхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаярей производства эффективности балха дикали лакхъяра лоаттабу къовсам чІоагІбарей хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски организацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаь Письмо боккха теркам тІабахийта дийшад республика хьайбаш леладераша. Из дег тІара къоабал а деш, иттлагІча пятилетка кхоалагІча шера доккхий социалистически декхараш тІайийцад цар. Ма-хулла дукхагІа хьайбай продукци йоаккхаш, ханал хьалха из йохкара планаш кхоачашъе лерхІ боахамий коллективаша.

1978 шера 16 январь тІакхоачаш хьайбай продукташ паччахьалкхенга йохкарах йола хьалхара сводка оттаьй республика статистически управлене. Дукхача фермай болхлоша толаме дІадоладаьл пятилетка кхоалагІа шу. ДІадахача шера укх ханаца нийсдича Гудермесски района боахамашка январь бетта 15 дийнахьа шура йохкилга дегІаденад 25 процент, Грозненски — 13 процент, Сунженски — 8 процент. Надтеречни районе — 22 процент, хІаьта ерригача республике—5 процент.

Цхьабакъда, доакъарий кхоачам тоъал боллашехь, шура йоаккхилгеи паччахьалкхенна дІалулгеи лохденнад Ачхой-Мартановски, Наурски, Шелковской районашка.

Дика толамаш доах коа тІара овлхазараш леладераша а. Республике паччахьалкхенна фуаш дІалулга дегІаденад 65 процент, Грозненски района боахамашка — 55 процент.

Республика хьайбаш леладерий сийдола декхар да пятилетка кхаь шера планаш Конституце шу дузача денга кхоачашъелга. Цу гІулакха эша торонаш хІара районе я.

Массане къоабалду

Укх деношка Вознесенски газобензинови заводе чакхъяьлар «1978 шера план кхоачаш а тІеххкхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаярей производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьа лоаттабу къовсам чІоагІбарей хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийни, советски, боахама профсоюзни, комсомольски организацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаьча Письмона хетаяь болхлой, инженерно-технически болхлой, гІулакхерча наьха митингаш.

Письмос дІадехараш кхоачашдара предприяте коллективана хьалхашка латтача декхарех лаьца къамаьл дир завода парткома секретара Соколова Таисия Ивановнас.

— Горячеводски бурувдеттараша дІадоладаь дика гІулакх хьал а лаьца пятилетка хьалхарча кхаь шера задани СССР керда Конституци тІайица шу дузача денга кхоачашъе дош деннад компрессорни служба коллективо, — аьлар машиниста Мамцов Яков Ивановича. ХІаьта цу лоархІамеча документо дегаш гІоздаьхача тха служба болхлоша кхаь шера задани укх шера цхьоалагІча октябре кхоачашъе социалистически декхараш тІайийцад. Из гІулакх хьаллацара берригаш тІахьийхар цо.

1 октябре кхаь шера задани кхоачашъе дош луш къамаьлаш дир машиниста Еремеева Вера Николаевнас, лаборантка Цисарь Ириннас, кхыбараша. Селханарчул дикагІа тахан, таханарчул дикагІа кхоана яхача девизагІа къа а хьегаш шоаш тІайийна декхараш толамца кхоачашдергхиларах, производства эффективности балха дикали лакхъяра хьинар кхо ца деш къахьегаргхиларах дийцар къамаьлаш даьча массане а.

* * *

19 декабре делкъийга салоІача хана Грозненски № 2 йолча гІишлой - материалий комбината шоллагІча цехе хилар КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмона хетаяь митинг. Цига дакъа лоацаш вар бІаь гаргга болхло. Митинг хьеллаш къамаьл дир цеха начальника Колобов Иван Матвеевича, комбината парткома секретара Махашев Абуязит Чабаевича.

Сменни мастера Васюк Мария Павловнас коллектива цІерагІа дош делар пятилетка кхаь шера задани укх шера 7 октябре кхоачашъе. Шоай инициатива хьаллацара тІахьийхар цо цеха а ерригача комбината а болхлой. Пятилетка хьалхара шин шера план 5 ноябре кхоачаш а яь, хІанз укх шера март бетта чотах къахьегаш я из смена. Кхаь шера план 25 ноябре кхоачашъе декхараш шоай коллективо тІаэцарах дийцар сменни мастера Глебов Анатолий Тимофеевича. Шера план цхьоалагІча ноябре кхоачашъе дош а луш, кийчъо продукци дикеи тІехдикеи мара ца хилийта дош делар загрузчица Джаутханова Лейлас, иштта керда декхараш тІа а эцаш къамаьлаш дир кхычар а.

Б. КОСТОЕВ.

КПСС ЦК хинна совещани

КПСС Центральни Комитете совещани хиннай центральни газетий, журналий, издательствай, телевиденеи радиовещанеи информационни агентствай кулгалхой. Цига дийцад КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленума решенеш дІайовзийтарей кхоачашъелга вІаштІехьдаккхарей, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева цу Пленуме даьча къамаьлацара а «1978 шерара план кхоачаши тІеххкхоачаши яр духьа лелаю социалистически яхь йоаржаяр а производства эффективности балха дикали лакхъяр а духьа лоаттабу къовсам чІоагІбара хьакъехьа» КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас яздаьча Письмо тІара а хьайоагІаш йола положенеши выводаши чакхъяхара даькъера массови информацеи пропагандаи средстваша леладеча гІулакхий керттера лостамаш.

Совещане къамаьл дир Политбюро члена, КПСС ЦК секретара **А. П. Кириленкос.**

Массови информацеи пропагандаи средствай эггара хьалхара декхар сенах латт аьлча, из латт, совещане белгал ма-даххара, юбилейни яхье айдешна къахьегама хьинар чІоагІдаларах, хІара къахьегача коллективо, районо, городо, области, края, республико паччахьалкхен планови заданеши социалистически декхараши кхоачаши тІеххкхоачаши дара хьинаре гІо дарах, хьалхалаттача коллективайи болхлойи, кердача, прогрессивнегІа йолча къахьегама формаштеи методаштеи юхьиг дІайолаяьрий опыт лаьрхІа хьаллацарахи дІайоаржаярахи. Кепайоазон теркама юкъмоттиге латташ хила беза общественни производства эффективности балха дикали лакхъяр, эггара лакхагІча къахьегама овсарленга кхачар, продукци яккхарга дІадодар лохдар, керттерча производственни фондех биззагІа пайда эцар духьа лоаттабу къовсам. Прессага доккха дакъа лаца йиш я бедала, материалий къаьстта а металла, доагора, электроэнерге, балха ханах йолча хІара минута хьурмат дари тешшаме кхоярй, къахьегамеи финансови ресурсех рационально пайда эцар духьа лелаю яхь йоаржаеча.

Редакцешта могадаьд хьалхагІа хьалъяь яха езаш йола объекташ болх бе йолаялийтара бечча балча лелам, керда производственни мощносташ караерзаярай йолаш ярех пайда дикагІа эцарай тІехьара, транспорто эффективно болх бара тІехьара болам хаддаза хьагойтилга.

Юрта боахама даькъе прессa лоархІамегІара декхар да лаьтта леладарей хьайбай боахам лелабарей культура дІахо лакхъяра, доаханга дикагІа Іадаккхийтара, бІаьстан юхье ялаташ дІаде кийчо яра дешаш, ялати хьайбай продукции дукхагІа яхар духьа лоаттабу къовсам, ерригача юртбоахама продуктай дикал лакхъяри эша ца ялийтараи еш йола йоакхо хьагойтар. Уйла тІаерзаяьй Нечерноземье дегІайоалаяра дешаш шерагІа дувцанза дарг ца хилара. ХьалхагІа а сапна пресса балха лоархІамегІарча лостамех цаІ болаш дус халкъа эша дика товараш дукхагІа арахецара, торговлии бытовой гІулакхачи тоадара тІехьара яхь дегІайоалаелга.

Белгалдаьхар КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра, нах оарцагІбоахаш юххьанцарча организацеши партийни комитеташеи беча организаторски массово-политически балха опыт чІоагІагІа хьагойтанза ярг ца хилар.

Къахьегама, боахам лелабареи доал дареи, болх вІаштІехьбаккхара, порядка а къахьегама, планови, технологически дисциплина а дикагІа йола образецаш сихха, къаьгга, дог тешадеш дІайовзийтара, паччахьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачашдара бизза тІахьожам лоаттабелга вІаштІехьдаккха дезаш да кепайоазув, телевидении радион.

Совещане дакъа лаьцар КПСС ЦК секретараша В. Долгихеи, М. В. Зимянинеи, КПСС ЦК бехктокхамеча болхлоша.

КПСС ОБКОМЕ

ЗІАМИГА А ДОККХА А МЕЛ ДОЛА ХІАМА КХОДЕ

Къахьегамеи производственни ресурсех кхомбеши хьурматдеши пайда эцара промышленносте, гІишлошъеча, юрта боахаме хьалхалаттараша кхайкаьча инициатива хьакъехьа.

КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленума решенешкеи КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски организацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаьча Письмо тІа белгалдаьд 1978 шерара хьалда декхараш. Нах оарцагІбахара боккхача лоархІаме долча цу документаш тІа ба 1978 шерара план кхоачаши тІеххкхоачаши яр духьа лелаю социалистически яхь шерагІа йоаржаяр, производства эффективности балха дикали лакхъяр духьа лоаттабу къовсам чІоагІбара советски нахага беш бола тІахьехам.

Нохч - ГІалгІайчен къахьегамхоша чІоагІа дегаш айдена тІайийцар партеи правительстваи уж лоархІаме документаш, хьаккхайкаду хьайда гІулакхаш чакхдахарца уж кхоачашде чІоагІа лаьрхІа шоаш хилар.

«Грозненский рабочий» яхача газета тІа кепатеха араьннай боахама доал дара культура тоаяра, къахьегамца коммунистически гІулакх хилара, металлах, доагорах, электроэнергех, станочни парках, гІишлой материалех хьурматдеш, гІойле йолча тайпара пайда эцара, кхебаь хьувкъам тІера ца балийтара дешаш паччахьалкхен позицешкара автораша гІеттадеш йола массехк статья («Хьурматдеш хила декхарийла ва», «Хьурматдар — коммунистически оамал», «Вай сий дола гІулакх»).

КПСС обкома бюрос къоабалъяьй производства кхоачамех биззагІа пайда эцара, зІамига а доккха а мел долча хІаман кхомбаран хьурматдаран, планаши 1978 шера тІайийца социалистически декхараши толаме кхоачашдара тІаерзаяь «Грозненский рабоче» тІа араьнна производстве хьалхалаттарий (нн. А. Олейникова — «Красный молот» завода котельщикий бригадира, В. Абдуллаева — производственно-товарни контора цеха начальника, А. Бермана — хІамаш тегача производственни объединене керттерча механика, Г. Переловича — Нохч-ГІалгІай гІишлошъяра управлене СМУ-6 плотникий бригадира, А. Албогачиева — Назрановски района «Экажевский» совхоза звеньевоя) патриотически выступленеш.

КПСС горкомаш, райкомаш, халкъа депутатий городскойи районнии Советий исполкомаш, министерствайи ведомствайи, промышленни предприятей, колхозийи совхозийи кулгалхой, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла я производстве хьалхалаттарий почин ерригача къахьегача коллективашка дІайоаржае, хІамай кхомбари хьурматдари духьа бокъоица йола социалистически яхь вІаштІехьъяккха, производства чухьарча кхоачамех ма-могга дукхагІа пайда эцара, экономе режим чІоагІъяра коллективаш оарцагІъяхар духьа массово-политически организаторски болх бе.

Республикански, городской, районни газетий редакцешта, Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета телевиденеи радиовещанеи Комитета тІадиллад балха эффективности дикали лакхъяр, къахьегамеи производственни ресурсех рационально пайда эцар духьа городеи юртеи къахьегамхоша лелаеча социалистически яхьа лелам хаддаза бувцилга.

Депутатаца вІашагІкхетар

Селхан химикий культура Дворецe № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета депутат волча ЦІеча Байракха Киевски тІема округа командующеца, эскара инаралца Иван Александрович Герасимовца вІашагІкхета гулбелар цу округера къахьегамхой викалаш.

Из кхетаче хьайийллар КПСС Заводской райкома хьалхарча секретара А. И. Бабикова.

Цо дош делар нов. И. А. Герасимовна.

Депутата гулбеннараша дийцар вай мохк халкъа творчески хьинар, хІама хьакхоллара низаш чІоагІденнача хьале дегІаахара кердача лагІа тІа баьнна хиларах. Сийлахьбоккхача Октябра юбилей белгальяьккха, СССР керда Конституци тІа а йица, — йоах оратора, — советски нах баха хьакъ долча тайпара вакъаболх дунеи тІа эггара хьалхарча болхлойи ахархойи паччахьалкхен Гераашиарча Низий — Советски Эскареи ТІемаФорда Флотеи 60 шу дизара. ДІахо дтоаро дийцар вай эскаро дегІадоагІаш, чІоагІлуш 60 шера хьабенача наькъах.

Харжархой цІерагІа цига къамаьл дар тІема ветерана Ленина цІерагІча завода инженера В. Т. Верещагина, «Чечингстройтранс» объединене слесара Р. Ш. Мусаева, СССР 60 шу дизара цІерагІча химзавода аппаратчицас Н. И. Володязовас. Цар массане баркал аьлар депутата, тешам белар пятилетка задани кхоачашъергхиларах.

Цига дакъа лоацаш хилар Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. Х. Боков.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ЦIЕНХАШТТАИ КПСС УСТАВО МА-ЯХХАРЕИ

Сона хьалхашка улл КПСС члени «Спортлото» яхача Къилбаседа-Кавказски зональни управлене начальникан хиначa В. Д. Вахтина персональни дело. Бакъда, хIара КПСС члена санна моллагIча юккъанцарча партийни организаце а вахара закон долча КПСС Уставо дIадехараш из коммунисте а парторганизаци а кхоачашдеш хиннаяларе цунга кхоачаргдацар гIулакх.

Цудухьа цIаьххаза а дага па йохийтача далац вай Устава керттера положенеш. Цо декхарийла ву хIара КПСС член коммунистически морала принципаш, партийнин паччахьалкхени дисциплина кхоачашъе, критика ярах чIир леха гIертаращца, партенен паччахьалкхени миччa тайпара даь а зе деш болчарца къовсам лоаттабе.

ХIаьта цу даькъе юккъанцарча партийни организацей декхарех лаьца цу тIа белгалдоаккх критикен самокритикен шерра дегIайоалаяра ларда тIа паччахьалкхен дисциплина телхаеращца, гIулакх тесса леладарца, доал ца хиларца, рузкъан кхом ца барца къовсам лоаттабе безаш из я, аьнна.

Цу дIадехарашка диллача холуш да мел нийрча даьннад хьалха во кулгалхо лоархIаш ца хиннача В. Д. Вахтина гIулакх. Из деррига нийсленнад администраце гIулакхашта тIахьожам лоаттабара шийна еннача бокъонех парторганизаци вIалла пайда эцаш ца хилар, бахьан долаш.

Цу тайпара тIахьожам шийна лоаттабеш боацилга кхетадь из тIа-тIа дукхагIа шийна болча аьттонна пайда ийбе волавеннав балха моттигах. Цу даькъе шийна духьале е гIийртараш е балха тIара кхоачамбоацараш хьагучалоахаш хинараша гIожа юхатохаш хинав.

Из бахьан долаш лакхе латтача партийни организацешкара, кепайоазон органашкара гIо ца дийхача баьннабац коллективера цхьабола нах. ТIаккха дош тахкара комиссеш аха йолаеннай коллективе, хьагучадаькхад вай заман кулгалхочо леладе йиш йоаца гIулакхаш. Бухсоцаш партера дIаваькхар В. Д. Вахтин. Цо лелаяьча харцонех лаьца шоашка иха хоамаш лерттIа теркал ца дарах цIенхаштта бехк баьккхаб КПСС Заводской райкома бюрох.

Из деррига нийса да, цхьабакъда цу тайпара дар кхы ца хилийтара дIахо а ца даьшхача далац вай из гIулакх. Кертердар «Спортлото» управлене парторганизаце а парте райкомо а цу коллективе кхоачамбоацараш ловргдоаца хьалаш хьа ца даьлга да. Из партийни организаци вIашагIъеллача дийнахьа денз укхаза цIаккхаза а КПСС Уставо дIадехараш мишта кхоачашду хьажар духьа коммунистий отчеташка, хоамашка ладийгIадац. Цу даькъе а, хIаьта иштта кадраш хьахоржача, уж дIа-юха нийсъеча, царна кхетам луча парторганизацена доагIаш дола новкъостал деш хиннаяц КПСС райком.

В. Д. Вахтин санна бола кулгалхой гайна е ганза закона юкъдухьала отта безача кхоачилга вай ховш да. Заводской района халкъа судо юхаметтаоттадайтад цунга Iаьдала даьзе.

Цу дерригне уйла е деккарийла я кадраш йоагI-йоагIача дIа-юха нийсъе, киловзалаш а уттаеш, партии паччахьалкхен Iехае гIертараш гаьна а ца боалийташ хиннахьа шоай метте уттабе безаш йола партийнии боахамеи органаш.

Хьаэцаргда вай цхьаьккха цхьа масал. Массехк шера Iалаьмате йоккхача производствени коллектива керте латташ хьавенав кхьметтел юкъера образоваки йоацаш хинна Ю. А. Ахвердян — Грозненски шурий комбината хинна директор. Цун лични деле дипломаш хиларах копеш мара хиннадеце а цу хIамо саг шекваьккхавац, хIаьта фу тайпара специалист ва Грозне нийсвеннар ха деккарийла бараш из тахкара сагото ца еш Iийнаб. ХIаьта керттердар цу комбината балха гIулакхаш дуккхаза тоххаш хинна КПСС Ленински райкома болхлой директор фу саг ва дух тIа ца боалаш бисаб. Из даь дац цар кхьметтел Ю. А. Ахвердян быте харцахьара вахар леладеш волга шоашта хайначул тIехьагIа а.

Шоашкара ца йоагIа мелал гойтай цу доккхача гIулакха тIа эггара хьалха из аферист балха хьанийцачен хIаьта из юкъIаьржъе йоагIача дIакхаьчача хана «сай лоIамагIа мукъавалийта со», аьнна заявлени а язъяь, бераши сесаги дита а дита. дIаваха цун мукъабеннача шурий промышленноста объедненене кулгалхоша а.

Цецноаккхаш да цхьаькха а. Цу дерригача гIулакха юстара йисай комбината партийни организаци. Из иштта нийслургдацар, нагахьа санна администраце гIулакхашта тIахьожам лоаттабеш из хинналаре. Кхьметтел коллектив ший производствени декхарех лоархIа ца еш юсаш хиннача хана а директора аморальни гIулакхаш леладарах хоам кхаьчача а цун гIулакхаш ца дувцаш Iийнай парторганизаци.

ХIаьта комбината парторганизаце секретарага, партийни комиссе хьа а вийха. КПСС Устав воча тайпара телхаду шоай кулгалхо метта хIана воалавац оаш, аьнна каттар дича, КПСС райкоме тIа а вийха, цунца къамаьл даь хилча кхоачам беций, аларах ший декхар цу тIа даьннилга а лаьрхIа сецав. Ю. А. Ахвердяна къамаьлаш-м дуккха даьд, бакъда ше яхачох тешаш бараш атта Iехабе вIаштIехьдаьннад цуи. ХIанз из заочно партера дIаваьккхав.

Критикен самокритикен ловрга хьежача атта холуш хул кулгалхочун оамал. «Тамбовски партийни организаце критикен самокритикен оттарах» яхача КПСС ЦК соцам тIа хозахета белгалдаьдац, карагIдаьннарий саииз кхоачамбоацарий а массе оагIонгахьарен критически анализ еши тоххам белга вай дIахо дIахьалхишкахьа кхувлара динза даргдоаца гIулакх да, аьнна.

Города дуккха дуккхагIча партийни организацеша кIезига болх бац коллективай гIулакхаш лерттIа тахкара. Цар балха тIа хIанз белгала да гIулакх довзаш, кIоарга тохкаш, доагIар цIенхаштта хьадехаш хилар, КПСС членаша а парте боацараша а еш йола замечанеш, предложенеш дукхагIа теркалъеш хилар.

Цунца цхьаIа белгалдаьккха доагIа цхьайолча партийни организацешка критика ераш нийса кхета ца барал совгIа из яьраш тоIабе гIерташ моттигаш хиннилга. Городской партийни комиссе члена В. И. Якшина дукха ха йоацаш тахкар Нохч-ГIалгIай АССР жилищно-коммунальни боахама министерства № 1 йолча фабрика-прачечне болхлочо Н. В. Ильинас язъяь жалоба. Гучадаьккхар, цу фабрика директор Н. И. Евтущенко президиуме а волаш, чакхйоаккхаш хиннача профсоюзни собране цхьайола критически замечанеш а дагахьа дош дийха Н. В. Ильина къамаьл ца дайташ йиталга. Цига хиннав министерства викал а.

ХIаьта нов. Ильинас язъяь жалоба боккъонца бакъхилар гучадаьккхад парткомиссе. ХIанз КПСС Ленински райкомо тIахьежам а латтабеш дIадоахаш да уж, кхоачамбоапараш, хIаьта критика ераш юхатоха гIийртараш бехктокхаме оаш ба.

Статья чакхйоалаш КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева парте XXV съезде къамаьл деш кадрови политиках лаьца белгалдаьккхар доаладе безам ба са «ХIанзара кулгалхо декхарийла ва партийность кIоарггача компетентностаца, дисциплинированность инициативацеи гIулакхаца творческий хиларцеи хила. Цунца цхьана кулгалхо, моллагIча участке ше вале социально-политически кхетам балара гIулакхаш теркалле, шийгара хьоккам тела безаш ва»

ХIаьта партенен правительстванен хьалхашка чоалхане декхараш оттадаьча КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленумо белгалдаьккхад, хIанзарча хьалашка партийни, паччахьалкхен, боахама балха ерригача звеньяшка гIулакх дика вIаштIехьадаккхари бехктокхам айбари, планови заданеш кхоачашъяра лоаттабу тIахьожам, производственни къахьегамеи дисциплина чIоагIъяр боккхача лоархIаме хилар.

Цу дIадехараша ма-яххара боахама кулгалхой хьалккебар, уж боккъонца партийни доггуйла йолаш хургболаш царна кхетам балар эггара хьалха юккъанцарча партийни организацей декхар да. ХIаьта из хадданза, корта болаш, даим КПСС Уставаца бусташ бе безаш бола болх ба. ТIаккха лакхе вай йийнараш санна йола нийрча факташ кIезигагIа хургья вай вахаре.

В. ЛАВРИНЕНКО,
КПСС Грозненски горкома партийни комиссе председатель.

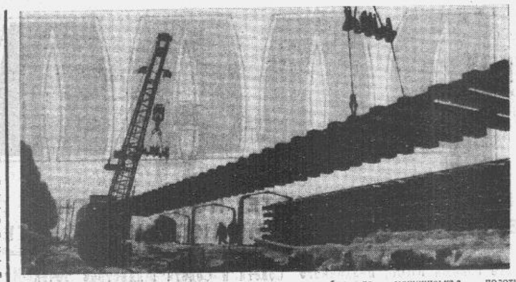

АМУРСКИ ОБЛАСТЬ. Голомолзин Бориса комсомольско-кагирхой бригадо графикал дикка хьалха я йьина Беркакитара «Угольная» яхача станце кхаччалца машинникъ булача участке планал совгIа итт километр рельсаш вIашагIъеххай.

СУРТА ТIА: трассе дIаяхьийта машиннаькъа полотна звеньяш тIайотташ латт.

Г. КАЧАЛЬЯНА сурт. ТАСС фотохроника.

Профсоюзни вахара хроника

ЦЕХКОМО ОТЧЕТ ЛУ

«Красный молот» завода чон доаладеча цеха коллективе дика вIаштIехьъяьккха лелаю социалистически яхь. Цехерча пхе участко. 10 бригада шоайла яхь лелаяра договораш оттадаьд, хIара болхло моллагIча цхьаннеца яхье а ваьнна къахьегаш ва. Заводе чIоагIдеина дIаэттад «ТолашагIйола бригада». «ТолашагIйола участок» иха цIераш яхара тIехьа къовсам лоаттабелга.

Цунга хьежжа аьттув болаш лел цеха коллектива къахьегама гIулакхаш а. Иштта, дIадахача шера тIаийцача декхарех планал совгIа 150 тонн чон доаладе дезаш хиннача метте 204 тонн доаладаьд. Хьалхалатташ хьайоагIа нов. Баканов керте латта бригада. Сийлахьбоккхача Октябра 60 шу дизара юбилейга кхоачаш шин шера план кхоачашъе карагIдьыар цунна. ХIанз «Сийлахьбоккхача Октябра 60 шу дизара цIерагIйола бригада» яха цIи лелаю цу коллективо.

Укх деношка цехера берригa болхлой «Пятилетка кхаь шера план Конституце шу дизарга — 7 октябрга кхоачашъергья!» яхача девизагIа къахьегаш ба.

Цу дерригнех лаьца къамаьл дир езача машиностроене болхлой профсоюза обкома президиума заседане чон лоаладеча цеха профсоюзни комитета председатела нов. Исаева. Президиумо могайир цехкома балха опыт, хIаьта из коллективе шерра йоаржаелга тIа а диллар завкома (председатель нов. Ковалев).

НАЬКЪАШКА КХЕРАМЗЛЕ ХИЛИЙТАРА.

Паччахьалкхен торговлеи потребкооперацеи болхлой профсоюза обкома президиумо ший заседане дийцар «Торговле министерства» АТХ-ан «Чечингкоопранс» объедненен водителашка наькъашка лелара бокъонаш телха ца яйтаран цар къахьегама дисциплина чIоагIъярай де дезарех» дола дош.

Белгалдаьккхар, автобоахамашка транспорта технически хьалаш тахкара общественни комиссеш вIашагIъехка хилар, болх беш ва 70 общественни автоинспектор-дружинник, наькъашка кхерамзле хилийтара лаьрхIа кабинеташ, уголокаш хьаяьй.

Цунца цхьана хьагучадаьхар цу балха юкъе дола кхоачамбоацараш а. Иштта, дIадахача шера водителаша 80-заза наькъашка лелара бокъонаш толханьй. ХIаьта а цар профсоюзни организацеша (председателаша нн. Богословский, Дачаев) доагIаш дола новкъостал дац общественни комиссей болх тоабара.

Профсоюза обкома президиумо автобоахамий кулгалхошта (н. н. Грицук, Винда) тIадиллар къахьегамах долча законодательствага хьежжа водителий балха режим оттаяр вIаштIехьдоаккхилга, дика къахьегара а салаIара а эшаш дола хьалаш царна Iалашделга. Моттигерча комитеташкара хьадийхар шоай коллективашка беш бола кхетамен культурно-массовии болх тоабелга.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ЙОАКХО ЯРА.

Республика ейгача промышленноста предприятешка къахьегаш ба эзараш болхлой. СССР Министрий Советон ВЦСПС-он баьча соцамагIа 1975 шера денз керда балха уттачa болхлошта кердача образецагIа къахьегама книжкаш тела деза, аьнна чIоагIдаьд. Цхьабакъда, цхьайолча предприятешка из деш дац. Цул а вогIа хIама да, цар тIа ду йоазош харцахьа деш хилар. Цкъаза нийслу тайпан цIерш, дIераш, даь цIераш харцагIа дIаязъеш, тарификаци яьчул тIехьагIа хиннача хувцамех специальноста цIи эргаяккхарах хан-ханнахьа йоазош дац цар тIа.

Текстильни ейгачен промышленноста болхлой профсоюза обкома президиумо ший заседане дийцар ейгача промышленноста предприятешка къахьегама книжкаш леладара гIулакх. Предприятей кадрай отделий болхлошкара боахама кулгалхошкара хьадийхар къахьегама йоазош дара лоаттабу тIахьожам чIоагIбелга.

БОККХАЧА ЛОАРХIАМЕ ГIУЛАКХ

СССР Министрий Совето соцам тIайийцаб 1979 шера январь бетта бахача наьха Ерригсоюзни перепись ярах. Цу боккхачеи политически лорхIам болчеи балха юкъе хьинарс дакъа лоацаш я профсоюзаш. Бувзама болхлой профсоюза обкома президиумо шоай даькъа болхлоша бахача наьха перепись яра кийчо ечеи из чакхйоаккхачеи лоацача даькъах дола дош дийцар.

Ерригсоюзни перепись чакхъяккхара новкъостала лаьрххIа комиссеш вIашагIйохкилга чIоагIдаьд. Царна юкъе гIоргба хIамах дика кхеташи дийшан бола болхлой.

СПОРТИ КЪАХЬЕГАМИ.

«Родина» яхача совхозе чIоагIа дегIакхувл спорт. Цун юкъеззав 250 гаргга саг е боахаме болх беш вола хIара шолагIвар.

Укхазарча болхлоша эггара безамегIа лоархIа ловзараш: волейбол, футбол, истола тIара теннис, шахматаш, шашкаш, хежарга топаш кхувсар. Дуккхача яхьашка хьалхара моттигаш яьхай боахама физкультурникаша. Масала, волейбольни команда «Спартак» городской общества яхьашка кхоалагIа моттиг яьккхар. ХIаьта ейгача атлетика езараша гуйран кросс йолча хана цхьа команда мара шоайла хьалха ялийтанзар.

Массаза яхар санна толашагIбола спортсменаш балхах а дика кайолаш ба. Иштта, хьалхалатта тракторист Лашин Виктор, водитель Приходько Василий, болхлой Хаджимурадов Махьмад, Сулейманин Сергейи ХатуевгIар волейболах дика ловзаш ба. Боахаме болх беш я ялх йоI-трактористка. Царех толашагIчарех я Маслова Лариса. ХIаьта спорте а дикача хьоккамашка кхача аьттув баьннаб цун. ДукхагIча даькъе из йоI бахьан долаш а баьлар цар гуйран кроссе баькха толам.

Совхоза администрацеи профсоюзни комитетон лерттIа йоакхо ю физкультурен спорти дегIайоалаяра. Укх шера поселке хьалъе лаьрхIад стадион. Укхаза футбольни площадка йоацаш тайп-тайпарча ловзараштa лаьрхIа сектораш, душ, салоIа цIа, кхыдараш хургда.

Кхачан промышленноста болхлой профсоюза обкома президиумои «Спартак» яхача республикански обществаи спортивно-массови болх дика вIаштIехьбаккхарах Сийлен грамота еннай «Родина» совхоза физкультурникай коллективана.

Е. МАКСИМЕНКО,
облсовпрофа инструктор.

ИРЯЗ ДАХЬЯ ЗАКОН

КОНСТИТУЦЕ ХIАРА МУГIАРО ВАХАРА ЭШАР ЧУЛОАЦ

Чакхдаьннад 1977 шу, иттлагIча пятилетка шоллагIа шу. Цхьадолчоа дIаихача шерел аьттув болашагIа дар из лаьтта леладерашта, цхьадолчоа вогIа дар. Цхьабакъда тха колхозерча къахьегамхошта, хьалхагIа дIадаха 10—15 шу а санна беркате дар дIадаха шу. Цу юкъа зе хулаш нийсденнадац тхона цхьаккха шу. 1976 шера 345 эзар сома цIена пайда хилар тхона, 1977 шера 320 сома цIена пайда бе лаьрхIадар оаха, хIаьта оаха баьр 467 эзар сома бар.

Оаха юхалург паччахьалкхен банкера тIеххьара ссуда ийцачул тIехьагIа кIезига ха дIаяхаяц, боахама гIулакхашка оаха дIаухийта деррига ахча тхоай да тха. ХIаьта цу гIулакхашта эшар кIезига ахча дац. Масала, совхка нийцар оаха 5 трактор, кIа. хьажкIаш, силос чуэцу 11 комбайн, 3 автомашин, 150 эзар сома маьха дуккха кхийола техника, 647 тонн фосфорнии 308 тонн калийнии удобренеш... Банкерча счета тIа тхоай доалахьа шортта ахча хиларо тхона торо лу колхозхоша хьийгача къих доагIар царна ший ханнахьа дIадала, оахош нйеча материалех, фух, кхыча товарех предприятештен учреждененштен доагIар дIатакха.

«Паччахьалкхено, — йоах СССР Конституце тIа, — материальнии моральнии стимулаш цхьана тар а еш, новаторствана, балхацарча творчески гIулакхашта поощрени а еш, гIо ду къахьегама вахара эггара хьалха эшаш дола хIама а даь дIаоттабара». Тха дуккхача колхозахоех ала мегаргдолаш да къахьегам царна хIанзле а вахара эггара хьалхагIа эшаш дола хIама а хиина дIаэттаб аьнна.

Халача хьалашка чуэца дезаш хилар соахка гурахьа кабола ялаташ, цхьабакъда къахьегам вIаштIехьбаккхара керда форма — чуэца - транспортни отрядаш — юкъе а йоалаяь, механизатораша дизза кхоачашдир хьалхашка лаьтта декхар. А. П. Безбородов керте латтача отрядо гурахьа дийнача ка болча ялатий 666 гектар чу а ийца 17,5 эзар центнер ялат аьрдар, 629 гектар чуйцар А. Т. Гиреев керте латтача механизатораша, В. А. Пуллева отрядо — 588 гектар. Коммуниста В. А. Чеботарева, ший къонгашца Петрцеи Алексейцеи «дезала» отряд вIашагIа а елла, кхаь комбайнаца 574 гектар чуйчар. Массе метте дика хьийкъа дар ялат: гурахьа дийна кIа хIара гектара тIара 27,6 центнер даьккхар, мукх—25,2 центнер.

Дог гIоздоаккхаш да хьайбаш леладерий толамаш. Паччахьалкхенга, шура, дулх дохкара чIоагIа планаш кхоачашъяьй. Тха дикагIа болча доаркаша М. Цуберос, Е. Савиновас, Р. Бициевас, Х. Мазаевас, Ф. Героевас, кхьчар хIара Iаттагара 3000 а кхы дукхагIа а шура яьккхай. Тешшаме ала мегаргдолаш да, укх кердача шера доаркаша М. Цуберос (3740 килограмм яьккха хинчача), Е. Савиновас (3703), Ф. Героевас (3536) хIара Iаттагара 4 эзар килограмм шура йоаккхаргья аьнна. Денгара денга дикагIа хул дIателаш йола шура: совхка цхьоалгIча сортах лоархIаш еххай 70 процент шура.

Iул хьалкхедара дош толаме кхоачашдеш да колхозе. Къе довш дола Iаьсий дикка кIезигденнад соахка, хIара 100 Iатта лоархIаш 87 Iаса даьд. Племенной болх дика вIаштIехьбаккхар бахьан долаш дикагIча фух дола шинаргаш хIанз оаха нйдац, оахаш кхыча боахамашка дIадохк.

Мишта хургда тхона керда, 1978 шу? Хаоттама хьалаш миччa бесса нийслой а, дика хьувкъадергда кхашкара ялаташ. Иштта бIубенна ях аз из, хIана аьлча 1978 шерарча хьувкъама лаьрхIа хIамаш дукха доланадь гурахьен бIаьстан юхьен ялаташ дIадувргдолча лаьтташка 1400 тонн минеральнии 17500 тонн органически удобренеш тайсай. ДикагIа йолча ханашка, цхьоалагIчеи шоллагIчеи классах дола фу тоссаш дIадийнад гурахьа дув ялташ. БIаьстаи юкъе ялаташ дIадувргдолча деррига лаьтта зябь аьхай. Iалама аьрдагIа низ котбаьнна болх ца хуле, соахкарчул вогIа хургдац тха ялаташ.

ДIаихача шерашкарчул дикагIа Iалашъяьй хьайбаш леладу фермаш доакъарашца, помещенешца, дика опыт йола хьайбаш леладерий кадраш я тха. Цо хьахьокх, Iодеш дола Iаьсий тха упахцIена хургхилари Iай а аьхкичул кIезигагIа йоацаш оаха шура йоахаргхилари. ХIаьта бIаьсти хьаньлча шортта моша доакъар хургда хьайбашта, цу гIулакха хIанзле а йоакхо яьй колхоза кхаш леладераша.

Мишта хургда тхона керда шу? Дика, аьттув болаш, хьийкъа хургда. Иштта бIубенна ях аз, хIана аьлча «общественни рузкъа алсамдувла, халкъа а хIара советски сага а хьалторо тоаяра беркат дукдувла хьаст ба эксплуатацех мукъа бола советски наьха къахьегам». Ишта дIаяздаьд из кердача Конституце тIа.

ХIаьта тха колхозхой къахьегама тIера ба. Вахара чIоагIа хьашт дола хIама а хиина дIаэттаб из.

Н. КОНОВАЛОВА,
ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза керттера экономист.

АТЕИСТИЙ СЕМИНАР

Укх деношка КПСС Грозненски горкоме юккъанцарча партийни организацешка дына духьалара болх вIаштIехьбоахарий семинар хилар.

Гулбеннараша безаме хеташ ладийгIар «Атеистически пропаганда яра йолча психологически лардех», аьнна КПСС Нохч-ГIалгIай обкома лектора Р. З. Бековас йийшача лекцега.

Цул тIехьагIа семинара доакъашхошта йовзийтар дына духьалара кхетам луча Грозненски педагогически училище Iоаяь опыт. Цу хьакъехьа къамаьл дир училища преподавателa А. С. Моллаевас.

А. СКРИПЧЕНКО,
КПСС Грозненски горкома лектор.

СССР Iилмай Академе лакхача давленей физика Институте толаме чакхдаьхад 50 эзар тонн низ болча тIехчIоагIа мощность а цхьа цилиндр а йолча гидравлически прессана деш дола тохкамаш:

СССР АН Iилман, проектни, производственни гIишлон-монтажнии организацей коллективаша, СССР еза-йоккхен транспортнии машинашъяра Министерства, СССР монтажнии специальнии гIишлон балхий Министерства специалисташа хьаяьй дунен тIа эггара йоккхагIйола чIоагIача тела физике Iилман тохкамаш делга Iалашдеш йола установка.

Украине Ново-Краматорски машинашъеча заводе хьаяь йола пресс цу тайпарча машинашта юкъе Iалаьмате йоккха я. Цун дозал — 5 эзар тонн, лакхал — 28 метр. Цу установка ерригa комплекс дIаоттаяра 80 метр йIаьхен 30 метр лакхен лаьрххIа корпус хьалъяьй. Пресса бух 15 метр лаьттагIа Iочу а бахийта чIогIача бетона тIа латт.

Установка хьаяьраша даймехка Iилманеи техникацеи карагIдаьннарех пайда а эцаш дуккха чоалхане декхараш кхоачашдаьд. Царех цхьа декхар дар Iалаьмате боккха низ ловргбола деталаш геттара нийса хьайяр.

ТIехчIоагIа мощность йола пресс чIоагIа тоIаяь йоаххача веществай свойствааш йовзара йола эффективности средства я. Iилмахоша лерхI цун новкъосталца Лаьттан ядрон дарашка гIортташ хIалац хьаде йиш йолаш. Шиь хана лакха давления температурей йолча хьалашка веществa оамалаш Iомаеш Iилмахоша хьаяьй искусственни чIоагIа алмазаши кхьйола материалаши. Цо эргадаьха хийцар индустре дуккха доакъош, торо хилийтар тедаш йола инструмент дуккха чIоагIагIа хилийта. ХIанз хьаеллалу из болх кхы а дикагIа дIабахьара йола торонаш.

СУРТА ТIА: управлени еча пульта юкхе боккхагIбола инженераш Ю. Садкови (аьрдехьарвар) В. Балановн.

О. КУЗЬМИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

МЕХКДАЬТТА ДУКХАГIА ДАККХАРА

Гази мехкдаьттен доахача къаьнача районашка тIоанашкара мехкдаьтта дукхагIа хьалъувзаргдола методаш, мехкдаьтта дахара шоллагIа методаш, керда араьнна толашагIа йола техникеи технологии юкъейоалаяр боккхача лоархIаме гIулакх да.

Хови ма-дарра, «Сунжанефть» НГДУ Карабулак-Ачалкхерен Заманкулерен мехкдаьтта лакъаш латташ хиларах мехкдаьттен гази дукхагIа дахаран производства экономически эффективность лакхъяран долча дерригача чурча кхоачамех бизза пайда эцаргбола наькъаш лахаиза балац промысловикаши «Сунжанефть» НГДУ кулгалхойи.

Мехкдаьтта дукхагIа даккхара методаш, цу даькъе тIоанашкара давлени хьаллоаттаяр, скважинашта капитальни ремонт яр а тIехьа, скважинашка къахьегама овсарле лакхъяра методаш а хIаьта иштта мехкдаьтта дукхагIа хьаувзара методаш а цу хьалашка деча балхашта юкъейоалаяр къаьстта боккхача лоархIаме да.

«Сунжанефть» НГДУ 1974 шера денз лелаеш я тIерча мела тIоанашка болх болабайтара метод — гази мехкдаьттен цхьана дахара метод. Из юкъейовлаяр бахьан долаш хIара шера 50 эзар тонн совгIа мехкдаьттен 60 миллион кубометр гази йоах НГДУ.

Скважинашта капитальни ремонт еча цехо толаме чакхдоах скважинашка йизза хий чу а ухийташ тIоанашкара мехкдаьтта айдара балхаш. Масала, цу тайпара балхаш дарца 1976 шера 12 эзар тонн дукхагIа мехкдаьтта даьккхар.

Мехкдаьтта дукхагIа даккхар духьа 1973 шера юкъейоалайир № 176 скважинеи 1974 шера № 42 йолча скважинеи шин тIоана цхьан ханна къаьст-къаьста эксплуатаци яра метод, хIаьта 176 скважина хIанз а цу методагIа болх беш я. 1973—1977 шерашка 75 эзар тонн гаргга мехкдаьтта даьккхал вIашагIдийзача тIоанашкара.

Белгалдаккха доагIа, Карабулак — Ачалкхерча мехкдаьтта доаллача моттиге тIоанашкара давлени хьаллоаттаяра (ППД) процесс чакхъяккхаро маьха дарегIа йолча кIедж еттийтара способагIа мехкдаьтта доахилга, тIоанаш кийчдара ханаш лоацъелга, мехкдаьтта даккхара коэффициент лакхъелга Iалашдаь хилар. Ма-дарра аьлча, Карабулак-Ачалкхерча мехкдаьтта доаллача моттигера доаккхаш дола деррига мехкдаьтта ППД чотах доаккх. ППД бахьан долаш шера 100 эзар тонн дукхагIа доах оаха мехкдаьтта.

1976 шу чакхдоалача хана юкъейоалае йолайир булатбенхольни фракцеца еш йола обработка: кIувнаш дIадахар духьа из реагент чуахийтай Заманкулерча №№ 49, 60 йолча скважинашка. ИIоах а еш, цу тайпара обработка яьй кхозза. Дукха ха йоацаш № 60 йолча скважине йIоах ца еш 2-за обработка яьй «СевКавНИПИнефть» яхача институто еннача рекомендацегIа. ХьалхагIе а даьча лоархIамегIа деннеи бийсаннеи дукхагIа доаккха мехкдаьтта 4 тоннага дIаккхаьчад.

Уж толамаш доахача доккха дакъа лаьцад организаторски болх тоабеш, Iилманеи техникаеи карагIдаьннараш, изобретенеш, рекомендацеш юкъехкухьаш йолча Iилма-технически общества.

Мехкдаьтта дукхагIа даккхара тIаерзаяь мероприятеш чакхйоахача доккха дакъа лоац мезозойски тIоанашкара давлени хьаллоаттаяр духьа тIоанашка хий чуухийтача ППД участка. скважинашта капитальни ремонт а забойшта гонахьенашта обработка еча цеха, мехкдаьттен гази доахача инженерно-технологически служба болхлоша, инженераша, техникаша.

Укх тIеххьарча шерашка къаьстта шерра яьржай НГДУ планаши социалистически декхараши кхоачашдар, къахьегама дисциплина чIоагIъяр, рационализаторий болам дегIаболабар, керда техника карагIъяр, къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхар духьа подразделенеша лелаю социалистически яхь.

ВIашагIа а елла болх беш я производстве хьалхалаттарийи новаторийи, рационализаторий а изобретателий а опыт Iомаеш, вIашагIтохаш, дIайоаржаеш йола система.

Мехкдаьтта дукхагIа даккхара деча балхашка юкъарчал доацаш дакъа лоац ЦКРС воккхагIволча мастера В. П. Вилкова кулгалдеча бригадо-бурувдеттараша В. И. Кривласи И. А. Хирьяновен, бурувдеттачун гIонча В. И. Тедтова.

ТIоанашка давлени хьаллоаттаеча (ППД) участко хIара бетта-бетта, шерра-шера кхоачашъю шоай планови заданеши социалистически декхараши. Царех дикагIа къахьегаш ва И. А. Дыбиев — ППД воккхагIвола оператор, Л. П. Кущев — ППД воккхагIвола инженер.

Центральни инженерно-технологически служба новаторaша производстве хьалхалаттараши ба Н. П. Летников — инженер-технолог, П. В. Еремеев — инженер-технолог, В. М. Гуров —ЦИТС-а смена начальник боккхагIбола операторaш А. С. Бескорцеви И. С. Скрипниченкои.

Мехкдаьтта дукхагIа дахара тIаерзаяь мероприятеш чакхйоахача керттера дукъ дIакхухьача цу подразделенешка шерра яьржай «Професеех дикагIвар» яха цIи яккхар духьа, «Къахьегамца коммунистически гIулакх леладар духьа» лелаю социалистически яхь. Цар девизаш я: «ХIара балха денна—дикагIа Знак». «ТIехьабусараш боацаш бе болх», кхыраш.

Социалистически яхьа итогаш еча хана уйла дукхагIа тIаахийта баьннаб эффективностеи дикалеи дешашта, керда техникен технологии юкъехкахьара, хIара болхлочoн бIарччача коллективои производствана интенсификаци яр духьа лоаттабеча къовсаме дакъа лацара боарама, цу хана къахьегам вIаштIехьбаккхара дикагIа йолча методехи приемехи пайда эцара.

Мехкдаьтта алсамдаккхара балхаш хадданза дикагIа вIаштIехьдаханза дарг ца хилара уйла тIа а йохийташ 1978 шера НТО-си НОТ-он 1978 шера вIашагIйолла лерхI мехкдаьтта дукхагIа дахар духьа тайп-тайпара обработкаш ергйола ЦКРС комплексни специализированни бригада. Хала балхаш аттача доахача механизмашца Iалашъергья бригада. Иштта лаьрхIад мехкдаьтта дукхагIа дахара балхаш дара технологии Iомаю курсаш вIашагIйохка, баьча балхах бухсоцаш хьахиннарашка, экономически эффектага хьежжа болхлоштеи ИТР-аштеи моральнии материальнии поощрени яра условеш кийчъен юкъейоалаеи.

Керда мел дараш юкъекхухьача юкъе болхлошеи специалистаеи хьинаре дакъа лацаро, мехкдаьтта дукхагIа даккхар духьа къовсам лоаттабаро чIоагIа новкъостал даьд иттлагIча пятилетка шин шера план «Сунжанефть» НГДУ коллективо Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузаш кхоачашъяра.

С. КАРТАШОВА,
«Сунжанефть» НГДУ технически отдела йоккхагIйола инженер.

ДИКАГІЧАР ОПЫТ—МАССАНЕНА

ХЬАЛХАЛАТТАЧА КОЛЛЕКТИВЕ

ТІой-Юртан аргІерча кхаштен юккъе, Боккхача бер чу, улл «40 лет Октября» яхача совхоза 3-гІа бригада. ХІанз лоа улл цун стана коа а бІарг ма-кхоачча гонахьа дадача кхашка а. Тахан укхаза «доал дераш» ба инвентарь тоаеш боахка слесараш Баркинхоев Мухарбик, Горбаковгіар Тухаин Мухарбики. Вож механизатораш централыни усадьбе шоай трактораш тоеш, совхозе Іан балхаш деш, доахан кхоабачарна новкъостал деш ба.

Кастта, цхьа бутт баьлча, юха а гуллургба бригада «дезал» шоай стане — дийнлургда массазара вахар. БІаьсти яьлча денз гурралца баьшара кІувс хул бригада коа. Бешкартал чухьнахьа повареи механизаторашен дІаюв хохабуц, морковь, редис, бетта дуарагаш, укроп. Ахккана кхача кийчбеш кулг-кІал хул уж повара. Гонахьа ягІа сомий а вешта а гаьнаш. Хоза хул бригаде...

...Механизаторий бригадир Евкуров Абукара Лахан сона коравир, совхоза централыни усадьбе. Цун бІарг кхача безаш гІулакхаш шорта ла механически мастерске: хІана укхаза тоаеш латт бригада 6 трактор. Февраль бетта 23-ча денга — Советски Эскара цІейга — кийча хила еза еррига техника.

— Из са цхьанне дош дац, ерригача коллективо лаьрхІа гІулакх да, — йоах Лахана. — ХІанз шоай тракторащ тоаеш ба, мастерске слесарийн токарийн новкъосталца, механизатораш Дугиев Малсаг, Дударов Висангири, Зурабов Адалбик, Анохин Анатолий, Зурабов Висангири. Цар кулг кхийтта техника тешаме я.

Коллективаца цхьаккха а вац опыт йоаца механизатор, кІаранена хов ший маца фу де деза. Графикал хьалхагІа тоа а яь араьхай шоай тракторащ Евкуров Руслана, Осмиев Махьмада, кхычар. Укх Іай тоае езаш хиннача 11-нех 5 трактор декабрь бетта юкъе араяьннай.

1978 шера кхашка дергдолча балхашта техника кийчъяра Шелковской района механизатораша даь кхайкарал Назрановски районе хьалхарчарца хьаллаьцад бригада коллективо. Керттера теркам тІабохийт механизмаш, тІехьаювза инвентарь дика тоаяра. БІаьстан хьалхарча деношка денз цар де дезараш дукха балхаш да.

Бригада доалахьа я 18 чархаш тІарен 7 гусеничнин трактор. 1650 гектар оахаш дола лаьтта да. Юбилейни шера совхозе лакхагІбола хьувкъам цу коллективо кхебаьб: 22,7 центнер гектара тІара долаш гурахьа дийна ялат, цу даькъе мукх — 25,6 центнер, свеклаш — 301 центнер, генараш — 12,5, хьажкІаш — 35,8 центнер.

— Толамаш сено лахийтад яхий Іа? — хетт бригадира са хаттара жоп луш. ТІаккха дувц:

— Хьалхарча даькъе из да механизатораштa шоай болх безаш, агротехника яххача бесса къахьегаш хилар. Хьаэцал, масала, оахам делга. Цигара ма-долалой дерригa а. КІезига бац хІана а лаьтта гІакІалтІа теха баьлча цун йоакхо ца еш бараш. Уж механизаторащ бац. Тха бригаде бахама йоакхо къаьстта ю. ДоагІачул тІехигагІа лаьтта оахаш саг вац. аьхача а цун чотах юхаоахаргдар из. Механизатораша шоаш, сога а кхачалехьа. Ялат дІадувлга, цуяна гІулакх делга а да иштта.

— Соахка 420 гектара тІа Осмиев Махьмадеи Хучиев Заьлмахан мукх дІабийра, — йоах цо дІахо, — шин трактора тІехьа ялх сеялка я тесса. Минеральни подкормка йир хаьиахьа. Цу кхайна де деза гІулакх цу шиннена тІадилла дар.

Гурахьа дийна кІа 368 гектар хьалкхеде дезаш Беков Іусмани Евкуров Руслани вар. 92 гектар свеклаш Аушев Іалал-МутІалиба лелайир, 152 гектар хьажкІаш — Евкуров Жабраила, 370 гектар генараш Олигов Іумарен Беков Іусманеи. Иштта хІара кха, цу тІа дІайийна культура къаьсттача механизаторашка дІаялаpo наьха бехктокхам лакхбу, дисциплина айю.

Укх шера а даьд иштта. Гурахьа дІайийна культураш — 645 гектар — кхаь механизатора тІачІоагІъяьй: Евлоев Бекханан, Олигов Іумаран, Беков Іусманан. Ханнахьа йола а яь 265 гектара тІа подкормка яьй. Удобренеш кхоачаенна мара хьогте баьнна хургбар из болх. Укх деношка юха а болабергба.

БІаьсти ювча культурех 170 гектар генараши 100 гектар свеклаши дІаюврийола лаьтта къоастадаьд. Оахама кІал казийни тухи суперфосфати тессай, гектара цхьаьца тонн лоархІаш.

3-ча бригада коллективо доакъарийца Іалашъеш я чуоттадаь хьайбаш кхоаба комплекс. Юбилейни шера цо дІайийнача цхьан шера тІаювлача баьций 140 гектарах хІаранe тІара 40 центнер совгІа йол яьлар, планагІа 30 центнер йоагІача. Пятилетка кхоалагІча шера дІае лаьрхІа я 160 гектар дукххача шерашка тІаювлен соахка хиннар миссел цхьан шера тІаювлен баьцаш. Механизатораш тешаш ба планагІа йоагІачул дукхагІа йол цигара яргхиларах.

— МоллагІа культура дІайийнача а керттера моастагІа ва — йоархІ, — йоах Лахана. — Цунцара бар къовсам хинна а ца Іеш, тІом хила беза. — Оахa агротехника яххача ханашкеи йоагІача техникацен ду хІара культурана де деза гІулакх. Цу тІа а бе-башха доацаш а ца деш, лаьрхІа. Из да, сога хаьттача, хьалха латта опыт яха дешаш чулоацаш дола гІулакх. Де дезараш малагІа балхаш да хов опытни механизатораштa, хІаьта хІара боахамe дийца агрономаш, специалисташ ба. Цар хьехар, дукххача практика бакъдаьр тешамe кхоачашделга да хьувкъам кхебеча керттерадар.

Къаьстта йоакхо е ёзаш дош да хьалкхедаьр лораделга, хьувкъам ханнахьен ца бойташи чуэцилга. Практике хІанз а дукха я хьалкхедаь ялат чудерзаделга доагІача бесса вІаштІехьа ца даккхар бахьан долаш цунах цкъаза ах гаргга довш моттигаш. ДІадийнар хьалкхеделга, цун хьувкъам лакхагІа хулийтилга механизаторий декхар дале, цар хьийга къа ца дойтилга, сихагІа из чудерзаделга вІаштІехьдаккхар кулгалхой декхар да. Ялат дов ханад тІех латташ хилча, дІахьа кхухьача хана лаьрххІа кийчъяь транспорт ца хилча, кхыча цхьаьшалолча бахьанех. ХІаьта наьха хьацарах ка тоха безам бараш а нийслу. Ялат сихеи цІенеи чуэнара башхадика метод я юбилейни шера вай мехка яьржа ипатовций яр. Цу методах чуийцар Евкурова бригаде дерригa ялат. ДІахо йодача хана а иштта делерхІ цар юртбоахама культураш дІаереи чуэцареи балхаш.

ДІадаьлнача шера балха итогех КПСС обкома бюроси, НГІАССР Министрий Советои, облсовпрофен, ВЛКСМ обкомен соцамагІа 1000 сом ахчан премии «Жигули» яха шиъ автомашини еннай цу бригада. Коллективе дуккхагІбараш цІи хеза, районе, а республике а бовзаш бола говзанчаш ба. Цар къахьегам дукхаза белгалбаьхаб Даьхено ший доккхача совгІаташца. Иштта, хьажкІаш лелаю звеньевой Евкуров Жабраил Къахьегама ЦІеча Байракха ордена кавалер ва, Евлоев Бекханага а иззамо орден я, Осмиев Махьмадага — «За доблестный труд» яха медаль. Бригадира Евкуров Лахана еннай Къахьегама ЦІеча Байракхеи Къахьегама Сийлен III степенеи орденаш, «За трудовую доблесть» яха медаль, «Социалистически яхье котваьннар» яха 4 знак, дукха грамоташ.

Укх деношка кепатеха араьдаьннача, «1978 шера план кхоачаш а тІеххоачаш а яра социалистически яхь йоаржаяреи производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьа лоагтабу къовсам чІоагІбареи хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски органнзацешка, Советски Союза къахьегамхошка яздаьча письмо тІа аьинад:

«Керттердар да шу доладеннача хьалхарча деношка денз балха цахаддаш йола ритм, хІара къахьегама коллектива районо, горсдо, обласро, краяи республикан паччахьаькхен планови заданеши социалистически декхараши кхоачашделга ІалашдаР».

Уж дешаш бригада коллективо шоай девиз а лаьрхІа тІанйцад. Пятилетка кхоалагІча шера доккхий декхараш оттадаьд механизаторашa шоашта хьалхашкя. Цар дош деннад хІара гектара тІара 25 центнер ка бола ялат даккха, соахкарчул дукхагІа хьажкІаш, генараш хьалкхеде.

Аьннар цар кхоачашдергхиларах теша безам боагІа.

З. ДАУРБЕКОВ.

Ший хьехамчул дикагІа

Дукха хІама ца эшаш 25 шу да хІанз Магомедов Іали Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхозе болх бу. Къахьегама тІера волча подпаскаx дукха ха ялалехьа вокхагІа вола жа Іу хилар. Коллектива барт чІоагІбе ховш кулгалхо ва Іали. Цун сий ду, аьнначунга ладувгІ наха. Из бакьан долаш хІара шера дика хьоккхамаш гойта карагІ а доал жа леладеча цу бригада. Масала, соахка хІара бІаь жийна тІехьара 151 Іаьхар хьакъоастабир Магомедовен цун новкъосташен. Царел дукхагІа Іоахарий кхеде вІаштІехьдалиазар районерча цхьаь-цхьан бригада. Цул совгІа Магомедова соахка хІара бІаь жийна тІехьара хьакъоастадаь Іоахарий цхьан хана цун хьехамчас Социалистически Къахьегама Турпала Н. А. Эсмухамбетова хьакъоастадаь хиначул а дукхагІа да. Баьккхача толамца дег тІара даькъал а вувцаш «Эсмухамбетова цІерагІа» карара кара тела кубок елар гІорваьннача жа Іуно ше Іомаваьча Магомедовна жа Іуй районни совещание.

Кастта жа дахка долалургда. Из кампани дика вІаштІехьъяккха чакхъякккара низ дІакхоача кийчо еш ба Іале кулгалдеча бригадера нах. Соахка хиначул кІезигагІа доацаш Іоахарий хьалкхеде дагa ба уж.

Е. ВАСИЛЬЕВА.

КРАСНОЯРСКИ КРАЙ. Мехка кІора промышленноста хьалхалаттача коллективаша декхар тІанйцад иттлагІча пятилетка кхаь шера план — СССР Конституце шу дузача денга кхоачашъе аьнна. Цу декхараштa кІал кулг яздаьраштa юкъе ва «Красноярскуголь» яхача производственни объединене «Енисейская» яхача шахта очистной забоя горни болхлой бригадир коммунист Георгий Иванович Поспелов.

1977 шера план ханал хьалха кхоачаш а яь цун бригадо планал совгІа 35 эшалон кІор баьккхаб. ХІанз беррига низ тІабахийта керда декхараш кхоачашдеш ба шахтераш.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа): горни мастер Г. В. Неволин, бригадир Г. И. Поспелов, горни болхло Г. А. Гальченко.

Ю. БАРМИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

КИРГИЗСКИ ССР. Республика Іилмай Академе биологически станце Іилмахошa дукха болх бу лакхача лоамашкарча Іамашка дикагІдолча фух дола чкъаьрий доладе гІерташ. Эггара хьалхара опыт Иссык-Куле яьяр. Севанера бена цІена чкъаьра меттел амуль, сиги яха чкъаьрий а дика дІаІаьмад укхаза.

Сон - Куль яха Іам цІенеи шийлен хий долаш хиларах дукха ха йоацаш а тІехьа «беннар» лоархІаш хиннаб. Ихтиологашен «Востазрыбзавод» управлене специалисташен тоадаьд из Іалама гІалат: лоаман Іам чу хийцаб сибаретІара пелядь яха чкъаьра.

Цу лакхача лоамашкарча Іама исторе чухь эггара хьалхарча промысла центнер совгІа чкъаьрий деннад.

Чкъаьрий леладеча заводашка дика вІаштІехьъяьккхай инкубационни производство. Укх сесонагІа Иссык-Кула чу хецаргда кхойтта миллион пхандарг.

СУРТА ТІА: биологически станце зІамагІа вола Іилман болхло А. Жадиии Тонски чкъаьрий леладеча завода болхло Ш. Сопиевaи Иссык-Кулера цІена чкъаьра контрольни бусташ боахк.

Н. ЖИГАНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ТІЕХЬАБУСАРАШ БОАЦАШ БЕ БОЛХ!

ТХОАЙ ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

Тха коллективе дегаш гІоздаьнна тІаийцар КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленумеи СССР Лакхехьарча Совета бархІагІча сессеи решенеш. Кхы цхьаькка хІаманна а къаьстта белгалдаьлар тхона дІадаха шу — оаха, берригача советски наха а санна, дег тІара раьза хиина йийцар кердача Конституце проект, цу лоархІамеча документа хІара мугІ чІоагІа уйла тІайохийташ бийшар, вай вахара Керттера Закон хиларах тарра кхоачашде тІанйцар из.

Керттера Закон тІаийцачул тІехьагІа массе а цехе собранеш хилар из хьадовзийташ. Новкъостала баькхар тха агитатораш крупчатник Плиев Микаил, крупяницик Аушев Іаьла, ВОХР-а начальник, партийни организаце секретарь Халухаев Махьмад, производства заведующи, КПСС член Гиреев Ваха.

ИттлагІча пятилетка шоллагІча шера чу ше йолаш социалистически декхараш тІанйцадар Назрановски мельзавода коллективо: шера план ханал хьалха, 24 декабре, кхоачашъе, планал совгІа 300 тонн сортах дола хьоар, 300 тонн крупа, 500 тонн жувр баккха, планал совгІа 220 эзар сома маьха продукци маьхала яккха, къахьегама овсарле лакхъяра планови задани 1,5 процент тІехкхоачашъе, аьнна.

БІарччачa юбилейни шера хІара бетта производственни заданеш толаме кхоачашъяьй тха коллективо, 20 декабре тІехккхоачашдир иттлагІча пятилетка шоллагІча шера социалистически декхараш. Керда шу хьатІакхача дисача деношка шера планал совгІа даькхар 556 тонн сортовой хьоар, 368 тонн крупа, 590 тонн жувр, планал совгІа маьхала яьккхар 200 эзар сома маьха продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра план 104 процент кхоачашйир.

ТІанйца социалистически декхараш толаме кхоачашде коллектив оарцагІъяккхара гІо дир политически экономически дешаро, беседашен политинформацешен, шерреи хаьддан, юбилейни шера социалистически декхараш кхоачашдара тІахьехаш хиннача гойтара агитаце. Хан-ханнахьа балха итогаш ю оаха, яхье хьалхабаьннараштa поощрени ю.

КІезигача лоархІаме бац балха ха зехьа ца йоаяр духьа лоаттабу къовсам. Миччa бесса яь а къахьегамен производственни дисциплина толхаяь моттиг нийсъелча, оаха цехашка, бригадашка, профсоюза месткома заседанешка ювц из, болх беш я харцахьара хІамаш ца леладайтарга хьожаш йола совет, новкъостий суд. Из бахьан долаш шозза кІезигъеннай прогулаш, балха хьабахка тІехьабусаши ханал хьалха балхара дІаухаши йоаха, болх ца беш йоаккха ха.

Вайна массанена а дика ховш да, болх бара эша хьалаш шоашта вІаштІехьдаьха доллашехьа а, бІаьсти яларца дуккха болхлой ахча даккха кхычахьа дІаухилга. Тоъал дукха тха болхлой а иштта республика доазонел ара а бувлаш дІаух. Цхьабакъда тха политинформатораша, агитатораша, партийни организаце хІара денна, чІоагІа къахьегаш болх барах соахка «ахча даккха» ца болхаш Іийра дукхагІа бола болхлой.

Къаьстта шера яьржай тханцига «ТІехьабусараш боацаш бе болх», «ХІара балха денна — дикала Знак!» яхаш девиз а йолаш лелаю социалистически яхь. ХІара цехо, къаьст-къаьстача болхлоша шоайла яхь лелаю. Крупяной цехо яхь лелаю хьоар доаккхача цехаца. Цар хІара смене баь болх хьахьокх хьокхамий улга тІа. Социалистически яхье хьалхара моттиг лелаю хьоар доаккхача цехо. ЙиълагІча квартале мельзавода карара кара тела ЦІе байракх синай цунна. Хьалха латтача дуккхача болхлошта ахчан премеши маьхе совгІаташи деннад.

Доккхий социалистически декхараш тІанйцад тха коллективо иттлагІча пятилетка кхоалагІча шера: мельничнии крупянойн производства технологи тоаяра, производствои къахьегами дикагІа вІаштІехьбаккхара чотах керттерчен технологически цехашкен участкашкен къахьегама овсарле планал совгІа 1,3 процент лакхъелга Іалашде. Простояш кІезигъяра, ялатах пайда дикагІа эцара чотах планал совгІа 200 тонн сортах дола хьоар даккха, продукцена реализаци яра шера план 25 декабрь хьатІаотташ кхоачашъе а планал совгІа 250 эзар сома маьха кийча продукци маьхала яккха а, зехьа йовш йола балха ха духхьал къахьегама хьалаши кхерамзлен техникеи тоаяра, кхетама болх чІоагІбара, культурно-массови мероприятеш чакхъяхара чотах соахкарчул 20 процент дукхагІа кІезигъе. кадраш 15 процент кІезигагІа хувцаялийта.

Тхоай социалистически декхарашка оаха белгалдаьккхад тхоашта эша кадраш оахош кийчъярах дола дош а. Декхараш тІанйцад коммунистически къахьегама школай программагІа 70 саг, экономически знаней школашка — 20 саг Іомавелгеи кийчвелгеи Іалашде, смежни профессеш 17 сага Іомае.

Уж Іалаьмате доккхий декхараш да, хІаьта а тхоаш царех хийцца лоархІадергда аьнна хет сона.

Н. НАЛЬГИЕВ,
Назрановски мельзавода директор.

ТАСС ЗАЯВЛЕНИ

Сомаленеи Эфиопенеи юкъера тІом хьареи хІанз дегІаахареи бахьанаш шоашта ховшехьа а харцахьа доахаш официальни наьха хоамаши заявленеши йоаржаю. укх тІеххьарча деношка кхыча мехкий кепайоазон тІа эггара хьалха Сомале а цу мехка доазонел гаьнна арахьарча моттигашка а. Белггала аьлча, цар йоах, тІем тІа Эфиопегахьа а йолаш дакъа лоац советски тІема персонало а хІаьта иштта кхыча социалистически мехкий «эзараш» болча гражданаша а. Хабараш арадоах, цар новкъосталца эфиопски бІу Сомале территоре тІа чукьалха кийчлуш хиларах а из лаьрхІа СССР оборона министр къайлагІа Эфиопе вена хиларах а. Иштта шоашкара хьадагалийца провокационни хабараш дувц советски кемаши самолеташи Эфиопе беча тІем тІа дакъа лаца лаьрхІа хиларах а.

ДІакхайкаделга ТАСС - ана тІадиллад шоашкара хьадага а лувцаш дувцаш дола уж дерригa хабараш кІал лo боацаш хилари цар лерхІар гуччахьа хилари: долаш дола хьал харцахьарча оагІорахьара хетийта а гІерташ, Малхбузехьарча цхьабараша сомалийско - эфиопски довна юкъе гІорта дагахьа шоаш лерхІараш цу тайпара къайла хьолга.

ХІаьта бакъдар сенах латт аьлча, из латт, Советски Союзо Сомаленеи Эфиопенеи юкъе тІом ца хилийтара де йиш йолаш мел дола хІама ший оагІорахьара даь хиларах. Цхьабакъда, Советски Союз Сомале кулгалхоша, унахцІенача уйланиеи сомалийски халкъа тешамеча доттагаІшта хетачоан духьал а баьнна, Эфиопена духьала тІом болабаьчули сомалийски бІу цун территоре тІа баьннaчули тІехьагІа, массаза а иззамо моттиг нийсъелча ше оттача тайпара, агрессе жертвагахьа а яьнна дІаэттай. Эфиопе правительства дехар дарах цо доагІаш дола материально - технически новкъостал ду цуина агресси юхатохара. Сомалийски кулгалхоша Советски Союза шийна духьала а хьашт доаца доазаш дола гІулакхаш доладе тарлургдолтеи бокъонца доладаьлгеи шийна ховшешехьа а даьд из Советски Союзо, ший арахьарча политика принципальни установкай принципашка хьежжа.

Цхьабакъда, хІанз Советски Союзан кхыча социалистически мехкаштеи бехк хьатІабилла гІертараша сомалийски кулгалхоща цу хана массанена гучахьеи, цул тІехьагІа хьахайна ма-хиллара, официальни йоацеи контакташ а лелаш, ма-дарра аьлча, агресси йолаелга могадора царна, Сомалена герзаца новкъостал дергда а яхаш. ХІаьта хІанз, сомалийски кулгалхой экспансионистски планаш йохаш латтача хана, цар оагІув хьаллоацаш хинна доазол дехьара бараш царна оарцагІбовла гІерт кхоалагІча мехкага гІолла дІахо а Сомалена герз лоаттадареи гуччахьа тІема новкъостал де торо хилара хьакъехьа массанена хозаш хьакхайкадареи наькъаца. Цу цхьан хана Эфиопин арахьара тІаенача агрессена духьала цо лоаттабу нийсхон къовсам хьаллоаттабеш дола мехкаши кхераде гІерт уж.

Уж дерригa хІамаш леладу хІанз, цхьан оагІорахьара, регулярни сомалийски бІу хІанз а тІехьа шоаш дІалаьцача Эфиопе территоре даькъа тІа латтача а, шоллагІча оагІорахьара, Эфиопе кулгалхоша шоаш лерхІар шоай йаьтташ мукъадоахилга мара кхы хІама ца хилари шоай бІу цхьанна тайпара Сомале территоре тІа бахийта шоаш дага ца хилари официально хьакхайкадаьча а хана.

Советски Союзах лаьца аьлча, из, хьалхагІа а санна, оагІнаша суверенитет, территоре бІарччал лархІара, доазонаш толхаде йиш йоацаш хиларен вІаши чурча гІулакхаштa юкъе ца гІертареи ларда тІа переговораш ара наькъаца Сомаленеи Эфиопенеи юкъера дов машаре къоастадара тІехьа латт. Дош цу тайпара къоастадара хиланза даргдоаца хІама хила деза, бакъдар аьлча, сомалийски бІу Эфиопе территоре тІара цхьаккха бахьанаш ца увттадеши хье ца болийташи арабоаккхилга. Шоаш дІалийцача наьха лаьтташ тІара оккупантий бІу хье ца болийташ ара ца а боаккхаш тІом соцабаьчул тІехьагІа хургдар хара гаьна вака везаш дац. Из хьахьокх, тахан а экхам хилара кхераме а долаш Гаргарча Малхбоалене латтача хьало.

Цу къахьача опытах кхетаде доагІар цхьаккха дича а кхетаде ца тугараштa тІабуржаргба сомалийско - эфиопски дов кхы а дуккхага кІоаргдеи дерригача дунен тІара хьал керда кхохкадаларга кхоачавеи тарлуш долча, агрессор хеставерий гІулакхех хила мегача зуламашта хьалхара бехктокхам.

Саги Іалами

«ПХЕЛАГІА ОКЕАН» КАРАБЕРЗАБАР

«ПхелагІа океан» яхача дешашта шоай хьалхагІа хинна маІан юхадерзаде мегаргдола ха, тахан бокъонца нийсъеннай. ХІана аьлча пхелагІа океан яхар — из фо да, из кхы а хин океан а ба. Шера 8,5 эзар кубически километр хий хьу морхаша алхха СССР европейски даькъа тІа гІолла. Иштал долча хица массехк иттазза хьалйиза йиш я вайнига хьа мел яь водохранилищаш. Из океан ба Іилмахой сага мукъагІа хилийта гІертар а.

●

ДИЙХАЧА ДЕЛХ ДОГІА

Самолет - лаборатори лаьттанцара хьал а къаьста, кхы урагІа ца йолаш кІай бессача дехка юккъе соцаелар. Хий мел доал хьожаш. Къаьстта ший тайпара даьтта хьеххача Іоакънига тІа хьатІалоац морха «чІегилг». ТІаккха микроскопа кІал Іоюлл Іоакъниг. Турмала бІалго чулоац хи тІадамаш. ТІаккха журнала тІа йоазув ду: «Юккъера тІадамаш, кІезига...» ТІаккха юха а урагІа яхе сигала гІолла кхесташ хул тха лаборатори.

Юххера а морх кораю. Лабораторе тІарча журнала тІа «орга хьисапера морх» аьнна ци тиллай цунах.

— АДГ болх бе йолаялийта! — оалаш хезар наушникаш чура.

Болх бе йолаелар углекислота оаташ, кагийча буртигий доазув оттадеш йола автоматически установка. Голаш етташ морх «оахаш» лел самолет, хІаьта гобаьккха тхьовра санна шура санна кІай деза дохк латт. Юххера а, морхашта юкъера аралелх тхо. Цхьабакъда оаха цІаьхха гола ма теххниге а, тха «ИЛ» цун кІалхарча доазон тІа яьлар, самолета тІагІолла доаллача аьшка тІа «фата» етта доладелар догІа. Тха догІа!

— Дика морх я! — раьза хинна йоах Гидрометслужба Киевски института экспериментальни тохкамий Днепропетровски отдела начальника Арнольд Фурмана. — Духхьал догам лелаш санна хет сигала гІолла. ХІаьта цун хІара кубически километраца эзар тонн хий ма дий. Деррига а ши бІаь грамм кислота мара эшац километр морхага догІа Іохецийтара...

— Цхьабакъда цу тайпара морхаш укхаза. Украина къулбехьа, ахкан замалахьа мел аьлча а кІезига хул. ХІаьта догІа ца тоъар-м шаьра аре ма йий. Кхм фу дергда хІаьта, къилбаседехьара морхаш къулбехьенгахьа дІалехка езаргьякх шун? — хетт аз Арнольдага.

— А, — вел из. — Из цхьан хана хургдар да. Нагахьа санна, бакъдар аьлча, миччa хана цкъа кхыча моттиге морх цу тайпара дІайига езаргйола гІулакх отте. ХІаьта тха гІулакха хІанз укх сахьате кхоачамбеш да, масала, Днепра керте делха догІаш. ДогІа миччa бесса дай а хьарсам чу ма доагІий, хІаьта массе метте яьла латтача водохранилища йиш хулийт хий чусоцаде а хий ухача каналашка гІолла из кхаш тІа ахийта а.

— ХІаьта мел хий долалургда цу тайпара хьаІайдача морхага?

— Естественни хьалашка догІаш ца делхийтача морхашкара хьадоаккхалургда царех доаллача дерригача хих шовзткъе итт процентагара кховзткъе итт процентага кхаччалца. Цхьабакъда лоархІамаштa оаха хьаэцараш йоккхий йоаца цифраш я: шера хулача йоачаех итт процент тІаккха а совнагІа Днепра чу доагІача хица Іалашде йиш я цаІи ахи миллион гектар лаьтта. Аьхки йокъал эттача хьувкъам кІалхара баккха бахьан да из...

●

СИГАЛАРА ПОЖАРНЕШ

Хьун пожарнешка хІанз керда средстваш кІезига кхаьчаяц: чопбоахаргаш, грунтометаш, хий хьачуувзачеи дІадеттачеи емкосташца кийчъяь самолеташ. ХІаьта а уж еррига средстваш пайдана яц цІи йоккха йоацаш хилча мара. Нагахьа санна 200 гектарал йоккхагІа моттиг чулоацаш цІи дІаяьржаяле, лаьттан тІарча средстваща йоаюлургьяц из. ІотІахулача йоачаша йоаялца йолча хана михьара юргья цІи. ХІаьта йоачан ца хулаш-м цкъаза кІираш а ма доахий. Цу цхьан ханна йоккхий цІераш йийнача моттигашта тІерча сигала, гІолла дІа-юха а ухаш лелаш хул морхашка Іайнача хин эзараш тоннаш. Царгара из хий даккха йиш йий?

Нагахьа санна морх тоъал низ болаш а яле, температура нулал лохера ворхІ — итт градус йолаш а хуле, сигаларча пожарнеша догІа делхийта тешам лу. Бакъда, аьта углекислота а долаш моллагІча морхах чуйохалургьяц самолет. Иштта моттиг нийсъелча морхашта гобаьккхе хьувз фегара пожарни цунна кхувсаш йодисти дотох е дашах яь хІама чуетта пиротехнически патронаш а етташ. Йодисти дото цхьан граммо Іалашду бІаьш миллиардаш шан бурилгаш хьахулга. Цу бурилгаша морхашкара хий дукха чуоз шоашта. «Оондадаьнна» шан дакъилгаш Іолег, массезардараш санна долча тІадамех дІадетталу, уж шоаех хьатох цар, тІаккха морхо шортта догІа моххаду лаьттан тІа.

Морха пиропатрона ши-кхо заряд тІахийцача кхоачам ба цаІи ахи эзар тоннагара кхоъ а кхы совгІча а тоннага кхаччалца хий даккхара. Укх тІеххьарча кхаь шера вай мехка кердача методикагІа массехк бІаь цІи йоа а яь, 300 эзар гектара совгІа хьу йоагачара яьккхай.

●

СЕВАНА ТІАРЧА СИГАЛА

Долха доккхий хиш дац Армене. Цудухье, керда карадерзадаьча лаьтташка хий диллара, керда городаши заводаши хица Іалашъяра, электростанцешта лаьрхІача «КІайча кІора» хьакъехьа къамаьл юкъедаьлча бІаргаш массаза а Севанагахьа хьож. Севано кхоаб, хий мелэду, сердал тел ерригача республикана. Цхьабакъда, укх тІеххьарча 40 шера из Іам чубола кІоаг 200 квадратни километр хІана беннабац аьнна зІамигбечнаб.

Касттaшха Севана новкъостала оарцагІа доагІаргда Арпа яхача хьарсам чура хий. Ший хьарсам хийца а хийца, лоамашта юккъе гІолла чакхъяьккхача тоннела чу гІолла гІоргда хий. Цхьабакъда эшаденна деррига хий юхаметтаоттадулургдац цхьан Арпага. ДІаувзаш дола хий, кхыметтел из мел чІоагІа кходой а, кІезиг ца а луш, дукхагІа хургда. Цу гІулакха а «пхелагІча океана» чура хий эца йиш хургьяцархьогІ?

— Эца мегарг-м хац сона, эца деза-кх, — йоах Фурмана. — Армене даха хиннад тхо. Вайнигарча морхашта вІалла тара а яц цигара яраш. Севана тІарча морхашца иттазза дукхагІа хургда хий, Украина шаьрача ареи тІарча морхашцарчул. Нагахьа санна шера хулача йоачашта итт-пхийтта процент ІотІакхетийта вІаштІехьдоале, Севана проблема кхы юха оттаргйоацаш къоастаяь яргья...

«Долла хІама хургда яхаш ма дувций оаш! — аргда скептикаша, — Долаш дар фуд тІаккха?»

Дукхха хІамаш да долаш. 10—15 шу хьалхагІа мара доацаш хаоттама службо деча хоамашка каст-каста гучалелхар «ша тохар» яха дешаш. Е дуне хьадоладелча денз бала болаш хьабенаб из лаьтта леладераштa а сомий бешамаш лелаераштa а.

Цхьабакъда укх тІеххьарча хана ша тохар дукха хьоахадеш дац. ХІаьта а дІа миччa баьннаб из-м. Из да тохаш бола ша боаллаш йола морхаш шоай ханнахьа хьагуча а яьхе, зе дергдоацача йоахаш хилар. Иъ миллион гектар гаргга сомийн комсийн бешамаш а кхаш а да тахан ша ца тохийташ Главгидрометслужба ша тохара духьаларча экспедицей болхлоша лорадеш.

Ша тохарах дар да из. Гидрометеорологашта - м ма хой, вайна лакхе ма гарра, кхы а морхаш «Іувда», цІераш йоае, аэродромашта тІера дохк дІадаха. Вешта къоастаяна йиса проблемаш а тоъал я цу даькъе хІанз а. Цхьяраш сихха къестаю, вожаш, чоалханегІа яраш, — шортгигагІа. Цхьабакъда цаІ да кхетадеш: вай Іилмеи техникеи юкъ-юкъе ечa атакашкара плана боарамагІа болх бе доладеннад «пхелагІча океана» хин ресурсаш карадерзаяра гІулакха.

Марк ТОЛМАЧЕВ.
(АПН).

МОСКВА. Москвичаштен столица хьалхашка РСФСР халкъий музыкальни искусства шерра панорама хьайийллар Чайковске цIерагIча концертни зале хиннача иллейн халхарен ансамблейн халхара ансамблейн Еррингроссийски хьажаро. Цига дакъа лоацаш я Поволжьера, Сибарегiара, Къилбаседа Кавказера, Гаьнарча Къилбеседера, РСФСР кхыча районашкара 21 коллектив. Цар хьахьокх вай мехка турпал исторена, вай заманхочоа хетаяь юбилейни программаш, советски композиторий керда произведенеш, доах халкъа иллеш, хьахьокх хореографически миниатюраш. Хьажар хьадийллар «Байкал» яхача Бурятски иллен халхарен ансамблон «Мэнго» яхача Корякски къамап ансамблои.

Хьажара жюрена чубоагIа хореографически музыкальнии искусства цIи хеза бола деятелаш, этнографаш, фольклористаш, художникаш.

БIарччача бетта хургдолаш да хьажар, хIаьта лауреаташа доккха концерт оттадарца чакх а дарга из.

СУРТА ТIА: концерт луш я «Байкал» яха Бурятски Пачхьалкхен ансамбль. «Вай мехкарий» яха халхар да цо дер.

В. ЗАМАРАЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Хьалъеш я керда аэропорт

Эргаяькха тоае а шеръе а йолаяьй Хабаровскера централь н и аэропорт. Йолаш йолча а гаргарча хана хьае лерхIача а ерригача конструкцех йола самолеташ хьалгIоттен Iоховшен йиш хургйола керда никъ буллаш латт. Цига хаоттам моллагIча тайпара бале а самолет Iохоае торо хулийтаргйола радиотехнически светосигнальнии средстваш оттаеш латт. Кхерамзле йолаши дукхагIен самолеташ сиха леларгйола наькъилгаш дахка а лаьрхIад.

Сахьата 1500 пассажира гIулакх де йиш йолча аэровокзала кердача комплекса проект оттаяь яьний. Вокзала лаьрхIа ши гостиница. Хьалъе лаьрхIай иштта ресторанаш, буфеташ, кинозалаш, бераш долча ноанойта лаьрхIа цIеиош, поликлиника.

— Хабаровски аэропорт дукха хана деиз дунеи халкъешта юкъера аэропорт хинна дIаэттай, — аьлар гражданскн авиаце Дальневосточни управлене начальника заместитела Селигей Владимира, — хIаьта доазол арахьарча авиакомпаней викалашца дIа юха гIулакхаш лелаелга вIаштIехь а даьннад тха. Реконструкции чакхъяьлча хIанзарча аэровокзала дуккха помещенеш кхыча мехкашкарча самолетий экипажаштен пассажираштен паргIато хилийтара дунен халкъашта юкъерча сектора дIалургъя. Оаха лерхI, масала, дунеи, халкъашта юкъерча зале массехк минут ялалехьа Токиоца, Пхеньяноца, кхыча городаца пассажира телефонаца къамаьл де йиш хургйола бувзама система вIаштIехьяьккха.

БУГАЕНКО Евгений,
АПН корреспондент.

Нохч-ГIалгIай АССР журналистий Союзе

«ВАЙ ЗАМАНХО»

Нохч - ГIалгIай АССР журналистий Союзо «Вай заманхо» яхача девизагIа республикахи цун нахахи дикагIа очерк язъяра йола конкурс кхайкаю.

Социалистически кердадар, вай советски вахара хьисап, керда дуне хьакхоллар — советски саг — уж да автораша шоай очеркаш тIа, радиотелеочеркашца хьахьокха дезар, цар дувца деза КПСС XXV съездо, КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленумо, «1978 шера план кхоачаш а тIехкхоачаш а яра социалистически яхь йоаржаяреи производства эффективности балха дикали лакхъяра тIехьа лоаттабу къовсам чIоагIбареи хьакъехьа» долча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмос оттадаь декхараш кхоачашдара тIехьа Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша лоаттабеча къовсамах.

Очерка хоадам боллаш йола тема хила йиш я вай вахара моллагIча сферера.

Конкурса итогаш еча хана лоархIаргда: очерк мел йоккхача журналистски говзалца язъяьй, социалистически яхье, сага ча журналистски говзалца... цун творчески хьинар дегIадоалаиравственни кхетам луча, цун творчески хьинар дегIадоалаиравственни кхетам луча, цун творчески хьинар дегIадоала-

Конкурса итогаш еча хана лоархIаргда: очерк мел йоккхача журналистски говзалца язъяьй, социалистически яхье, сага нравственни кхетам луча, цун творчески хьинар дегIадоаладеча хьокхам луш йола пятилетка турпалий дика а йицлургйоаца а образаш хьае хар.

Эрсий, нохчий, гIалгIай меттала язъяь машинкаца кепатехача 7 оагIонга кхаччалца йоккха йола конкурсни произведенеш (кино-е магнитни пленкаш) автораша дIаяхьийта еза республикански, районни, дукха тиражаш йолча газетий, телевиденеи радиои редакцешка 1978 шера 1 октябрь хьатIакхачалехьа.

Конкурса жюри очеркашка хьожаргья «Журналистий Союза конкурса» яхача рубрика кIал кепатехача, телевиденея радиои гIолла дIайийцача очеркашка редакционни коллегеши советаши хьежа а хьежа могаяьчул тIехьагIа.

Конкурсе котбаьннараштта итт преми яла оттаяьй: цаI хьалхара—75 сом, шиъ шоллагIа—50 сом хIараяр, кхоъ кхоалагIа — 40 сом хIараяр, йиъ хоастора — 25 сом хIараяр.

Нохч - ГIалгIай АССР журналистий Союза правлени.

Город Челябинска Центральни района автоинспекце болхлоша дукха болх бу берашца. Района ерригача школашка вIашагIъеххай наькъашка лелара къоначча инспекторий отрядаш. Царца халданза занятеш ю ГАИ болхлошеи бокхкагIболча пионервожатешеи. Къонача автоинспектораштта дIател лаьрхIа удостоверенеши значокаши.

СУРТА ТIА: № 138 йолча школе къоначча инспекторий отрядаца заняти еш ва милице лейтенант Н. И. Старовойтов.

Б. КЛИПИНИЦЕРА сурт.
ТАСС фотохроника.

Хьехархой дагабувл

Дукха ха йоаццаш С. Орджоникидзе цIерагIча клубе гулъеннаяр Малгобекски района массайолча школашкара педагогически коллективаш. Укхаза чакхъяьлар физика, химе, исторе, литература, наьна метта, иштта кхыча предметий хьехархой педагогически чтенеш.

Гулбеннараштта хьалхашка «КПСС XXV съездо дIадехарашка хьежжа дешархошта Iилма лардаш Iомаеча коммунистически кхетам баларах» доклад йир районни халкъа образоване отдела заведующе А. Д. Алероева.

Ший доклада тIа цо кIоаргга доашхаш дийцар дешархошта дешар хьехарен кхетам балареи лоархIамеча дешаех, иштта районе цхьайолча школашка цу даькъе нийслу кхоачамбоацараш белгалдаьхар.

Цул тIехьагIа совещане къамаьлаш дир: № 9 йолча юкъерча школа директора М. Н. Беляева, № 4 йолча школа-интерната директора Б. У. Льянова, пионерий Шен директора Т. С. Бутыринас, № 3 йолча школа хьехархочо Р. З. Козыреваси № 20 йолча школа хьехархочо Л. Х. Плиеваси.

Районни совещане балха юкъе дакъа а лаьцар къамаьл а дир Нохч - ГIалгIай АССР просвещене министра М. У. Умарова, КПСС Нохч - ГIалгIай обкома Iилмаи дешара заведенейи отдела заведующе Р. Н. Тимощенкос.

![Доазол дехьара]

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Алхха нийсагIа бола никъ—переговораш

Советски общественносто саготду Вьетнамаи Кампучеи юкъера гIулакхаш гIоздаларах. Белггала, цIенхаштта баьхан цхьаккха а даг шин мехка доазонаш тIа герзашцарча низаша вIашка довнаш дара. Халкъаша-вежараша колониальни лоала кIал йIаьхача хана чIоагIа хадонаш лайнай. Цар къонахчал долаш хьалдоаттаяьй суверенно дегIаахара йола шоай бокъо, империалистически агресси юхатохара вIаши новкъостал даьд. Къиза моастагIа эша а вав котало яьккхачул тIехьагIа Кампуче лидераша Вьетнама «дег тIара чIоагIагIа дола баркал» аьлар кортамукъален тIом лаьттача хана шоаш хьаллацарахи новкъостал дарахи. Вьетнама кулгалхоша, шоай оагIонгахьара, белгалдоахар тIема солизарностои цхьаьа Iоъахийтача цIийвои хьахилийта лоалахочуццара къаьстта ший гайпара юкъмоттиг дIахо а хьаллоаттае шоаш кийча хилар.

Цулуххьа дукхагIа а сахьувзадеш хайра вайна, из юкъмоттиг тоъал йIаьха ха хьалхегIа денз кхерама кIал оттаяь хиннилга, юкъарчал доацаш вIашка тIом барга гIулакх дIакхаьчалга. Фу да хиннар?

Социалистически Вьетнамо, ховш ма-дарра, Къулба-Малхбоален Азе мехкашца вIаши дагардараш дикагIа кхетадарга, царца цхьана вIаши гIойле йола гIулакхаш шерагIа леладарга вугаш дола дуккха хаьлда гIулакхаш чакхдаьхад укх тIеххьарча шеракна. Доккха беркат даьлар кхыча мехкашцарча гIулакхий министра заместитель Фан Хиев региона столицашка ваха варах. Къамий традицеши йолаш йола реальносташи теркал а еш паччахьалкхенаш дIаоттаеча вIаши новкъостал дара а хIаьта иштта къамий территореех кхоалагIча мехкий гIулакхашта юкъе гIертара пайда эца кхыча мехкашта мукъа ца балара а СЭВ-о бах тIаьхехам цхьана къамаьлаш даьча паччахьалкхен боккхийча хьакимаша кхетабеш тIанийцабар. Индонезе президента Сухартоси АСЕАН-а мехкий кхыча лидерашеи хьакхайкадир Вьетнамаца цхьаьна леладу гIулакхаш лертIадахара шоаш тIехьа хилар. Таиланда кердa администрацина раьза хилар дипломатически миссеш дIа а хьа а яхийта аьнна Ханоя еннача предложенена.

Цу даькъе геттара юха оагIорахьа дестарца белгалбаьннаб Пномпена арахьара политически никъ. Цун «уйляпкара» дараш цхьаккха бахьан а доацаш лоалахошкара дIадехараш да, доазонаш тIа кхест-каста довнаш а гIеттадеш. Вьетнамацара довнаш доацаш соахка Таиландаца герз юкъе доаккхаш дов даь 400 моттиг хиннай Кампуче.

Кхыча мехкашкарча зембоахараша Кампуче арахьарча политически наькъа кхы цхьаькъа цхьа башхало а теркалъяьй. Пекине Пол Пота, Кампуче правительствана керте латтачои Коммунистически парте лидерои, даьча къамаьлах гуш да, из мохк цхьаккха шеко а йоацаш Мао Цзэ-дуна концепцешта тIехьа а Китая хIанзарча кулгалхой политически никъ хьаллоацаш а хилар.

Пекинера шоаш деча хоамашка кхыча мехкий корреспонденташа белгалдоах Индокитаерча хIанзарча событешца алхха цхьан оагIорахьара хьаьт долаш китайски Iаьдалаш хилар. Масала, информаце официальни Iаьдалаша кепатеха араяьхай Пномпено яьча заявлене тIареи Пекине хиннача Кампуче посола пресс-конференце хьакъехьарча отчета тIареи чIоагIа тамашийна выдержкаш, бIагалъаьккхай Вьетнамо «агресси» йолаяьй аьнна Кампуче хьакхайкаяь верси. Цхьаькха оагIорахьара, Синьхуа яхача агентства кхоачамбаьб вьетнамски заявлени, СРВ правительства харцахьа лоархIаш мел дола хIамаш цунна юкъера дIа а даьха, лоацца кепатохарца.

Доазол дехьарча кепайоазоно белгалдоах шин мехка официальни документийи прессо дувцарийн сурташ бе-бе хилар. Нагахьа санна вьетнамски правительства, язду цу хьакъехьа «Юманите» яхача французски газето, «довна исторе хьакъехьара хIамаш сатийна дагадохийташ дале, Китаерча Кампуче посоло, вешта а кхохкаденна латта гIулакхаш галха тарлуш хилар теркал ца а деш, хьакхайкаду, шин мехка юкъерча доттагIала хьакъехьа вIалла къамаьл хила а лагIаш яхаш». Хеталу, соцам беш язду газето, Кампуче кулгалхой дIахо а эскалацеи «цхьайола сийлахь-йоккхий державаш кхы а дукхагIа ший оагIонгахьа тIаозареи» наькъагIа дIабаха дага ба аьнна.

Цунна кхетаде дезаш да, гучох, Вьетнамацара дипломатически гIулакхаш ханна юкъагIдахьача Пномпено хургдолчох ца кхераш даь хIама я.

СРВ правительства яь заявлени а Вьетнама паччахьалкхени общественнии деятелаша даь къамаьлаш а машар безаши доалахошцара дика гIулакхаш чIоагIдалар довши да. «Куан дой нян зан» яхача армейски газето тIаьхех Вьетнамеи Кампучеи халкъашта юкъера сийлахь-доккха доттагIал ловадара. Вьетнамски бIухой, белгалдоаккх статья тIа, шоай лаьттан хIара чIегилг тешшаме лорае а ши халкъ вIашагIлаккха мел лерхIараштта эшабеш хIама тоха кийча а ба.

Къовсам тIа дола дешаш, аьнна хет советски общественноста, переговорий наькъаца къестаде доагIа. Вежарашха долча халкъашта Вьетнами Кампучии санна йолча, моллагIчарначул дукхагIа машари цхьана леладу гIулакхаши эшаш хила тарлуш йолча лоаллахарча паччахьалкхенаштта юкъе бенна хьовзам дIабаккхар данза дарглоацаши вахара чIоагIа лоархIамеи да.

А. ЛАВРЕНТЬЕВ,
АПН политически обозреватель.

УЖГОРОДА ЮХХЕРА СТУДЕНЧЕСКИ ЛОАМАШ

Ужгородски паччахьалкхен университет — къонагIа ярех цаI я. 32 шу хьалха хьайиллай из. Из хьайиллача шера цун йиъ факультете дешаш 168 студент хиннавале, хIанз цун 12 факультете дешаш 11 эзар совгIа зIамига саги йоIи я.

Къаьна здани тоъац хIанз университета, цудухьа керда университетски городок хьалъе лаьрхIад укхаза. Ужгорода цхьан йисте 62 гектар моттиг дIалоацаш хургья из. Цунна йиститера дIахо йодаш хургья 50 гектар йола ботанически беш. Городок йийкъа хургья массехк зонана: Iилман, спортивно-оздоровительни, чуIеча цIенойи боахамеи.

Итт гектар гаргга дIалоацаш хургья спортивно-оздоровительни комплекс. Укхаза хургья стадион, тениснии корт, ловзара площадкаш, спортивни залаш, ахкани Iани бассейнаш.

Моттигерча хьалашка хьежжа проекта автораша лаьрхIад городока ерригга сооруженеш сейсмически чIоагIал лакха йолаш хьалъе. Зданейи интерьерийн декоративни оформлени закарпатски украински искусства традицех — дахчах яь ега оатхалаш, бос бола кизга, цIаста чеканка дIайохийташ яь хургья.

Владимир ПОПОВ,
АПН корреспондент.

Румыне машинашъеча промышленноста болхлоша ханал хьалха кхоачашйир пятилетка хьалхарча шин шера планови заданеш.

СРР машинашъераша социалистически экономически интеграце комплексни программа кхоачашъяра даькъе шерра дIа-юха гIулакхаш ледаду Советски Союзерчеи вежарашха долча кхыча социалистически мехкашкарчеи шоай коллегашца.

СУРТА ТIА: Бухарестерча еза-йоккха машинашъеча завода цехе вIашагIйоллаш латт турбина ротор.

Аджерпресс—ТАСС сурт.

Тахани кхоанеи хургда

21 ЯНВАРЕ

В. И. Ленина цIерагIча культура Дворец. 11.00. Болх бу ловзара автоматаша. 13.00. Лекционни зал. «Светофор» яха киноклуб «Баьццара сийгалг массанена боаг». «ГАИ правилаш — хьа правилаш» яха викторина. 14.00. — 19.00.— В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецa библиотека. «Ленин дагакхоаба ди» яха обзорийн беседайи цикл. 17.00. Болх бу «Кругозор» яхача киноклубо. 18.00. Кагирхой салаIара сайре.

Химикий культура Дворец. 15.00. Болх бу «Светофор» яхача киноклубо. «Общественни транспортаца лелача пассажирий декхараш». 17.00. Духовой оркестра концерт. 18.00. СССР Конституцех йола «Мехка экономически система» яха беседа.

Н. К. Крупскаяй цIерагIа культура Дворец. 19.30. Кагирхой салаIара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17.00. Iалам лорадара халкъа университета заняти. Бешамаш лелаерий факультет. «Баьцадаараш лелар».

Пролетбата цIерагIа культура Дворец. 10.00. Болх бу ловзара автоматаша. 14.00. В. И. Ленина хетаяь Iуйре. 15.00. Болх бу «Чебурашка» яхача берий кинотеатро.

КИМ цIерагIа клуб. 17.00. «Саг, лекхар, бокъо» яха диспут. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

«Электроприбор» завода культура ЦIа. 11.00. Болх бу «Росинка» яхача берий кинотеатро.

22 ЯНВАРЕ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 11.00. Культура халкъа университета заняти. Хореографически искусства факультет. 11.00. Болх бу ловзара автоматаша. 18.00. СалаIара сайре.

Химикий культура Дворец. 10.30. «Музыка В. И. Ленина вахаре» яха беседа. 11.00. «Даиман дахаргда Ленина гIулакхаш» яха кинофестиваль. 14.00. Спортивни яхьаш. 17.00. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутатаца Р. А. Ваисовичаца вIашагIкхетар. 18.00. «Тха кIира» яха социалистически яхье котбаьннараштта хетадаь журнал.

Н. К. Крупскаяй цIерагIа культура Дворец. 10.00. Болх бу «Къона ленинхо» яхача кинотеатро. 12.00. — 14.00. Болх бу берий ловзоргаша. 19.30. Кагирхой салаIара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 10.00. «Объектив» яхача фотоклуба заняти. 11.00. Болх бу филателистий клубо. 12.00. Болх бу «Космонавт» яхача кинотеатро. 17.30. Художественни самодеятельноста концерт.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

21 январь
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха». Информационни программа. 8.35 — Iуйранара гимнастика. 8.55 — «Дай-ноаной, шоана!». 9.25 — «Iуйранара ашарий программа». 9.55 — «Дика товараш — дукхагIа». 10.25 — Музеяшкен выставочни залашкен гIолла. «Искусства халкъа я». Ленинградски художникий произведенеи выставка. 10.55 — Паччахьалкхен Къилбаседа эрсий халкъа хора концерт. 11.35 — «Книжкай тика». 12.35 — Бераштa. «Андрейка» яха художественни фильм. 14.00 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Динамо» (Москва) — «Химик» (Воскресенск). ЦСКА спорта Дворецера трансляци. Интервидени. ПерерывагIа — «Спортлото» тираж. 16.15 — «УнахцIено». Iилман - популярни программа. Передачана юкъе дакъа лоацаш ва СССР унахцIенолораяра министр, академик Б. В. Петровский. 17.00 — Концерт. 17.15 — «Мао тIехье». «Прогматикаш» яха 2-гIа дакъа. Передача дIахьу политически обозревателa А. Каверзнева. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Мальчишах - Кибальчишах бола фаьлг». Мультфильм. 18.35 — «БIаргагушдар — теша халадар». Передача дIахьу профессора С. П. Капица. Интервидени. 19.35 — «ДIалокх арфа квартета». 19.50 — «Массаз кхайка оаз» яхача телевизионни дукхха серийни художественни фильма премьера. «ТIалатале хьалхха» яха 11-гIа серн. 21.00 — «Ха». Информационни программа 21.30 — Советски композиторий произведенешцара концерт. 22.25 — «Шопениана» яхача фильма-балета премьера. Йистеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

14.00 — «Светлячок». ЗIамигача бераштa йола передача. 14.30 — Киножурнал. 14.40 — «ТАИН» — «Сакъердамерча Iилмай телевизионни академи». Дешархошта йола передача. Передача дIахьу Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета профессора В. Б. Виноградова. 15.30 — Шун письмоех дола концерт (нохчий меттала). 15.35 — «УльяновгIар дезал». Художественни фильм.

22 январь
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха». Информационни программа. 8.35 — «Зарядка е дIаоттa». 9.00 — СССР халкъий иллеши халхараши. 9.30 — «Гургал бетта сахьат». 10.00 — «Советски Союза гIулакх деш ва». Передача юкъе дакъа лоацаш ва мехка фена дукъаларча оборона бIун керттера командующи, СССР оборона министра заместитель, Советски Союза Турпал, Советски Союза маршал Б. Ф. Батицкий. 11.00 —«Массаз кхайка оаз» яха телевизионни дукха сереш йола художественни фильм. «ТIалатале хьалхха» яха 11-гIа серн. 12.10 — «Вай букварь» яха концерт. 12.30 — «Юртара сахьат». 13.30 — «Музыкальни киоск». 14.00 — С. Дангулов. СССР Паччахьалкхен академически зIамигача театра «Призвание» яха фильм-спектакль. 16.30 — Дунен халкъашта юкъера панорама. Интервидени. 17.00 — «Кинонекъбара клуб». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — ДIалокх дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреата Хуншариас (фортепьяно). 18.40 — «Ленин волча. Кремле». «Уйла е еза» яха телевизионни дукха сереш йола документальни фильм. 3-гIа вIашагIкхетар. 19.40 — «Массаз кхайка оаз» яхача телевизионни дукха сереш йола художественни фильма премьера. «Адамий кхел» яха 12-гIа серн. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «БСО сахьат» Передача дIахьу Армянски ССР халкъа артиста, профессора М. Н. Тэрнана. Йистеяьлча—кердадараш.

II ПРОГРАММА

16.15 — Грозненски района Ленина цIерагIча колхоза казачий халкъа хора концерт. 16.45 — «Оалаш бувца хьамсаравар» яха фильм-спектакль. 1-гIа, 2-гIа сереш.

РАДИО

21 январь

6.50 — «Механизатораш шоай балха говзал шаьръеш ба». Сунженски района Ленина цIерагIча колхозера передача (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 8.25 — «Къонал» яха радиовыпуск. 14.30— Дlадеш авторо. 15.00 — Концерт. 15.40 — «КIарцхал» яха сатирически радиожурнал (гIалгIай меттала). 16.00 — «Хьона за Даьхе, салтечун дог» (гIалгIай меттала). 16.30 — Нохч - ГIалгIай поэзи ашарашца (гIалгIай меттала).

22 январь

7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Хоамаш. 8.25 —«Шоана дукха еза ашараш». 12.10 —«Литературни Нохч - ГIалгIайче» (нохчий меттала). 15.15 — «ЦIе сийгаш». Пионераштен дешархоштен йола передача. 15.45 — Малгобекски буруь деттараш болча. 16.00 — КIирандийнахьара ашарий программа. 16.30 — Иллеца доттагIал дарашта дола концерт (гIалгIай меттала).

НАЬСАРЕН РАЙОНЕ БАХАЧА НАЬХА

ТЕРКАМГА!

Керда 1978 шу доладелча денз г. Назране а, Пхьилекъонгий-Юрта а, ТIой-Юрта а ХЬАЙИЛЛАЙ барзкъаш тегачен уж тоадечен Грозненски фабрика барзкъаш хьадарaи уж тоадарaи йола АТЕЛЬЕШ, хIаьта Экажкъонгий-Юрта хьайиллай кхаькхехи бекхехи хIамаш ю ателье.

«ЭЛЕКТРОИНСТРУМЕНТ» яхача заводе ХЬАЙИЛЛАЙ заказаш дIаийду ПУНКТ.

Ерригача ательешка болх беш ба цу городе а юрташка а бахаш бола барзкъаш доахараш а уж тегараш а. Барзкъаш даха а тега а царна гIо деш хул Грознера лакха квалификаци йола барзкъаш доахараш. Бахача наха цар хьехам бала а могаде а тарлу вай заманца товш йолча модагIеи фасонагIеи дола барзкъаш хIара сага ха, сибат, гIов, лакхал-лохал, теркал а деш хьакъоастадеи хьахаржеи.

Наьсарен района ерригача ательешка тIеххьарча модагIа йола кхалнаьха а маIача наьха а пальтош, кочамаш, юбкаш, хачеш, кхалнаьха галантереях йола тийга хIамаш яйта йиш я шун.

Ерригача ательешка долаш да шеррача ассортиментагIа дола дика кIадаш, зипаш, даьреш. Ший материалах барзкъа хьадайта а йиш я цига.

НАХА ДУ КЕРДА ГIУЛАКХАШ:

Барзкъа йоакха ха йIаьхъра боккхача лоархIаме да из товргдолча хьисапе оттадича. Цу ательешка барзкъа кIалтIадаккха а доакъош кхыча фасонагIа тоаде а, тишденна деха доакъош дIа а доахаш тоадайта а йиш я. Кердадар хьаэначул дарегIагIа хул из.

ДАЬХА БАРЗКЪАШ
(ПОЛУФАБРИКАТАШ)

Тегара йола полуфабрикаташ — из дарегIагIа а цуа совгIа сихагIа а чакхдоала гIулакх да. Ерригача ательешка йоккхача ассортиментагIа шортта йолаш я кIадайи тувлоргеи (трикотажа) барзкъашта йола полуфабрикаташ, царех лоаццача хана ший дегIа мадезза хIанзарча модагIа дола барзкъа хьадайта йиш я.

Къаман барзкъаш — гIаблеш, чокхеш, маьре додача нускалан саг йоалаеча саган эша барзкъаш заказагIа хьадайта йиш я цу ательешка.

Массаза а модагIа, дегIа тIа товш, эздий, хоза барзкъаш дувхаде шоашта лойе пайда эца барзкъаш тегачен уж тоадечен Грозненски фабрика шоашта деча гIулакхех.

Хоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш малхбоалехьара секунде 0—5 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 0—5, Грозне 1—3 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Кхоанеи ломмеи морхаш а йолаш, цхьайолча хана лоа а делхаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 5—10, дийнахьа 0—5 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культурай отдели — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96: зам. редактора — 3-39-11: ответственного секретаря — 3-34-38: отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05024. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул Маяковского, 92. Заказ № 509.